

Социалистік Қазақстан 1955 ж.

1. Мектеп оқушыларының бастамасы (Инициатива школьников), 1 апреля

**СОЦИАЛИСТИК
ҚАЗАҚСТАН**

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 77 (9659) | ЖҰМА, 1 АПРЕЛЬ 1955 жыл. | Бағасы 20 тиын
Шыға бастағанына 34 жыл

Мектеп оқушыларының бастамасы

Жамбыл ауданының (Жамбыл облысы) Гродиков орта мектебінің жоғары класс оқушылары облыстың мектеп оқушыларына арнап үндеу жазды. Бұл мектепте жүгері өсіретін бес звено құрылған. Оларға таңдаулы мичуриншілер — Бүкілодақтық ауылшаруашылық көрмесіне екінші рет кандидаттар болып ұсынылып отырған комсомолдер басшылық етеді. Сталин атындағы колхоз бұл мектепке Талас алқабынан 15 гектар суармалы жер бөліп берді. Балалар мұнда бірнеше собық беретін жүгеріні шаршы-ұялы әдіспен егетін болады, оның тұқымын мектеп жанындағы тәжірибе участогінде өздері өсірген. Жас натуралистер егіс таласына органикалық тыңайтқыштар тасып жеткізуге кірісті.

Гродиковтықтардың шақыруын ауданның мектеп оқушылары түгелдей қостап, қарсы алды. Көзірдің өзінде жастардан 23 звено құрылды. Жоғары кластағылар колхозшылардың жүгерінін жергілікті сорты тұқымын дайындап алуына көмектесуде, жүгері өсірудің агротехникасын үйренуде.

Гродиков мектебі оқушыларының инициативасын Жамбыл облыстық комсомол комитеті мақұлдады. Олардың үндеуіне жауап ретінде орта мектептердің 300 оқушысы жүгері өсіруге атсалысып, жорыққа аттанады. Колхоздар жастар звеноларына 1.000 гектардан астам суармалы жерлер бекітіп берді.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСІ: Алматы қаласы, Сталин проспекті, 75. Телефон: Бөлімдер: партия тұрмысы — 62-47, совет құрылысы — 59-84, баспасөзге шолу — 6 шетхабар — 63-43, әдебиет

МТ04170

3. Орыс тілі оқуынан байқау (Конкурс русского языка), 6 апреля

4. Кітап оқушылардың конференциясы (Конференция учащихся-книговедов), 6 апреля

Орыс тілі оқуынан байқау

Сексеуіл темір жол станциясындағы № 48 қазақ орта мектебінде орыс тілі жүйелі оқытылады. Бұрын орыс тілін білмейтін қазақ балалары кәзір біркелкі тәуір жаза, сөйлей білу дәрежесіне көтерілуде. Жақында мектепте орыс тілінің оқуынан байқау болып өтті. Оған 8—9—10-шы класс оқушылары қатысып, А. С. Пушкиннің, М. Ю. Лермонтовтың, М. Е. Салтыков-Щедриннің, Л. Н. Толстойдың, совет жазушылары А. М. Горькийдің, В. В.

Маяковскийдің, А. А. Фадеевтің, М. А. Шолоховтың, Яна Купаланың, Сүлейман Стальскийдің, Галактион Табидзенің шығармаларын шебер оқудан әнер салыстырды.

Байқауда 10-шы класс оқушысы Жүсіпов, 9-шы класс оқушысы Сүлейменов, 8-ші класс оқушысы Төлешов озып шығып, мектеп дирекциясының құрмет грамотасын алды.

Ә. ҰҚЫЛАСОВ,

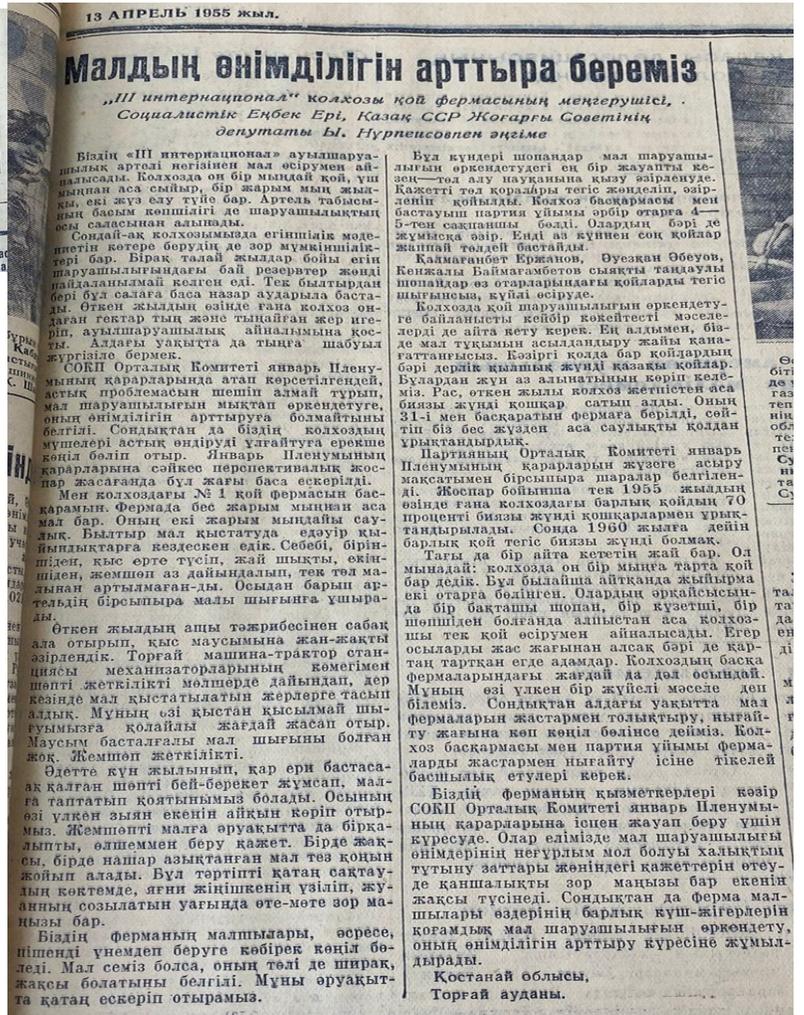
Кітап оқушылардың конференциясы

Алматы қалалық партия комитетінің кітапханасында бірінші орыс революциясына арналған кітап оқушылар конференциясы болып өтті.

Конференцияда Қазақтың Абай атындағы педагогикалық институтының оқытушысы филология ғылымының кандидаты Ландау «Горький творчествосында 1905

—1907 жылдардағы бірінші орыс революциясы тақырыбы» деген баяндама жасады. Кітап оқушылар Касьяненко, Корсакова, Самойлова, Маркелов жолдастардың ұлы жазушының жеке шығармалары туралы сөйлеген сөздерін жыйналғандарынтамен тыңдады.

5. Малдың өнімділігін арттыра береміз
(Продолжим повышать продуктивность животноводства), 13 апреля

6. Озат малшылар (Лучшие чабаны), 13 апреля

Озат малшылар

* Аңғыршаев Қойлыбай Құршым ауданының (Шығыс Қазақстан облысы) Ворошилов атындағы колхозында көп жылдан бері мал бағып келеді. Ол аудандағы озат малшылардың бірі. Қажырлы еңбегі үшін ол Социалистік Еңбек Ері атанды. Быйыл шопан бағуындағы саулықтардың әр жүзінен 125 қозыдан алуға міндеттеніп отыр. Бәзір оның бағуындағы қойдың бәрі күйлі.

* Сырдария ауданындағы (Қызылорда облысы) «1 Май» колхозының шопаны Айша Меңдібаева өзінің қажырлы еңбегімен күрметке бөленуде. Ол өткен жылы бағуындағы 536 саулықтың әр жүзінен 125 қозыдан өсірді. Бұл үшін оған қосымша ақыға 46 тоқты, 900 сомдай ақша берілді.

* Қостанай облысы, Обаған ауданының Амангелді Иманов атындағы колхозының малшылары СОБП Орталық Комитеті январь Пленумының қаулысын зор ықласпен қарсы алды. Сөйгіп олар өздеріне жаңа көтеріңкі міндеттемелер қабылдады. Соның бірі—озат сауыншы М. Татарская жолдас. Ол өткен жылы сүт сауу жөнінде өзіне берілген тапсырманы 125 процент орындады. Қарапайым сауыншы халық құрметіне ие болды. Колхозшылар оны быйыл ауылдық Советке депутат етіп сайлады.

* Шеруенов Нуралы Молотов атындағы колхоз (Гурьев облысы, Новобогат ауданы) малшыларының ішіндегі ең жасы болып саналады. Солай бола тұрса да, ол аға малшылардың тәжірибесін үйрену, қажырлы еңбек ету арқасында колхоздағы озат малшылардың қатарына қосылды. Комсомол шопан Нуралы сонымен бірге белсенді үгітші де. Шеруенов жолдас аудандық және облыстық комсомол конференцияларына бірнеше рет делегат болып қатысты, марттау грамоталарын алды.

7. Жас мамандардың жаңа тобы (Новая группа молодых специалистов), 13 апреля

Әскеменнің кооператив техникумын бітіргендердің көпшілігі жаңа жерлерде ұйымдастырылған совхоздардың мағазиндері мен асханаларында жұмыс істеп жүр. Осымен Шығыс Қазақстан облысы «Переловый» астық совхозына техникумды бітірушілер **Ж. Степанович** пен **Т. Шербинина** жұмысқа келді. Суретте: **Ж. Степанович** пен **Т. Шербинина** совхоз жұмысшыларына түсінітамақ әзірлеп тұр. Суретті түсірген **Г. Емельянов (ҚазТАГ)**.

Жас мамандардың жаңа тобы

Жоғары оқу орындарында оқу жылы аяқталып келеді. Университет пен институттар факультеттерінің біркатар курстарында студенттерді курстан күреске көшірудің, енді бірсыпыраларында оқу орнын бітірудің шешуші шаралары жүргізіліп жатыр.

Жақында Алматының зоотехникалық-малдәрігерлік институтының зоотехникалық факультетінің 139 студент бітірін шығып, қолдарына ғалым-зоотехник деген диплом алды. Бұл—факультеттің 22-ші бітірушілері. Бітірушілердің ішінде 15 адамға институт қабырғасында тәрбиеленіп, білім алған жылдарының ішінде өртүрлі қоғам жұмыстарына белсене қатысқаны, сабақты үздік оқығаны және мемлекеттік емтиханды табысты тапсырып, диплом жұмысын жан-жақты зерттеп жазғаны үшін айрықша диплом берілді. Оның жартысы қазақ жастары. Бүкілодақтық ауыл шаруашылық көрмесінің материалдары негізінде **В. Соголовтың** «Бүкілодақтық ауыл шаруашылық көрмесіндегі Қазақстанның жылқы шаруашылығы (1954 жыл)», **А. Гостевтің** «Ауыл шаруашылығындағы озат тәжірибе мектебі» тақырыптарында жазған диплом жұмыстарын мемлекеттік емтихан комиссиясы жоғары бағалады.

С. Өмірбаевтың «Қызылқұм өсімдіктерінің химиялық құрамы», **Шапошникованың** «Азықтандыру мен күту жағдайларына байланысты биязы және биязылау жүнді қойлардың жүн өнімділігі» деген тақырыптарда жазған диплом жұмыстары да назар аударарлық. Басқа да диплом жұмыстары егіншілік пен мал шаруашылығының келеді мәселелеріне, жеке колхоздардың ішкі мүмкіншіліктері мен резервтеріне, экономикалық жағдайларына байланысты құрылған.

Институт бітірушілердің ішінен 99 адам Қазақ ССР Ауыл шаруашылығы министрлігінің қалғандары Совхоздар министрлігінің жолдамасымен республикамыздың колхоздары мен МТС-теріне, тың және тыңайған жерлер игеріліп жатқан Қостанай, Бөкшетау облыстарына жүріп кетті.

Н. ШАКЕЕВ.

9. Колхоздың ауылшаруашылық мәдениет үйі (Дом культуры в колхозе), 19 апреля

Колхоздың ауылшаруашылық мәдениет үйі

Мартөк ауданының (Ақтөбе обласы) алдығы қатарлы колхозарында ауылшаруашылық мәдениет үйлері ғылым жетістігін және озыт тәжірибені насихаттаудың шын мәнісіндегі орталығына айналдып отыр. Маленков атындағы ауылшаруашылық артельде бұдан 15 жыл бұрын ұйымдастырылған хата-лаборатория озыт тәжірибені қорыту және ауыл шаруашылығын советтік агробиология ғылымы негізінде өркендетуде колхозшыларға айтарлықтай көмек көрсетті. Осы аудандағы «Победа» колхозында ауылшаруашылық мәдениет үйінің жұмыс істей бастағанына 8 жылдан астам уақыт өтті. Оның тәжірибесі көзір кеңі аударылатын. Ауылшаруашылық мәдениет үйін колхоз өндірісінің практигі, мичуринші Андрей Михайлович Заваритко жолдас басқарады. Егіншілік мәдениетін арттыра беру ісіне ол елеулі үлес қосып келеді.

Ауылшаруашылық мәдениет үйінің тәжірибе участогінде дақылдардың барлық түрлері сыналады. А. Заваритко жолдас көп жылдық тәжірибеге сүйене отырып, колхозда картоп тұқымын арвициациялап отырғызуды ұйымдастырды. Сонымен бірге дөңгі, жеміс, майлы және техникалық дақылдарды да өсіріп, олардың биологиялық өзгешеліктеріне зерттеу жүргізді. Мұнда озыт тәжірибені практикада қолдануға колхозшылар зор ынталмен қатысады. Колхоз активтері С. Логвиенко, Е. Троянская, Е. Лускань, А. Осипенко және басқалары Андрей Заваритко жолдасын басшылығымен ауылшаруашылық дақылдарын өсірудің агротехникасын үйренді, дақылдардың бірнеше түрлерінен мол өнім алудың шеберлері болып алды. Көзір бұл жолдасар колхоздың өндіріс бригадаларын, звеноларды басқарады.

Колхоз мичуриншілері жеміс баулары өсіру, оған мол өнім алу жолдарын көп жыл бойы зерттеп келеді. Бұдан бес жыл бұрын отырғызылған үш гектар малина, бір гектар алма, 250 түп алма ағашы көзір колхоз шаруашылығының табысты саласына айналады. Жыл сайын артельге, тек бау шаруашылығынан 100 мың сомнан табыс түседі.

Мәдениет үйінде дөңгі дақылдардан басқа 40-тан астам өсімдік түрлері зерттеледі. Мысалы, жүзімнің, өріктің, жаңғақтың, тағы басқа жеміс дақылдарының бірнеше сорттары өсіріледі. Колхоздың бау-бақша бригадасының участоттерінде бұршақ, рыжик, кендір, зығыр, жоңышқа, чумиза, могар, көп жылдық қарабыдай, күріш, мақсары және басқа дақылдардың түрлері егіліп, олардың тұқым қорлары жасалады. Ауылшаруашылық үйінің жөмегімен жүздік быдай 1951 жылдан бері тәжірибе ретінде егілуде. Өнімді мол беретін бұл быдайдың тұқым қоры жасалып, 1954 жылы ол дақылдың егіс көлемі 300 гектарға жеткізілді. Ауа райының жауаңшылық жағдайында бұл дақылдың гектарынан 18 центнерден өнім алынды. Қарбыздың 15 сорты, асқабақтың және қауынның 12 сорты өсіріліп байқалды. 1954 жылы қарбыздың «мелитопольский» сортының гектарынан

160 центнер, ал асқабақтың «сервольт-жасар» сортынан 180 центнерден өнім жыйналды.

Заваритко жолдасын инициативасымен өсірілген лимонның өрбір түбінен 100—150 дана жеміс аамды. Сол сияқты, апельсин, анар ағашы және жемістің басқа түрлерінен де өнім мол жыйналады. Бығалы колхозда жеміс ағаштарының егіс көлемін едәуір ұлғайту белгіленіп отыр.

Соңғы жылдары картоп, озыт бригадасы шірінді-топырақ құмыраларында көшет өсіруге көше бастады. 1954 жылы озыт дақылдарының көшеттері осындай құмыраларда өсіріліп отырғызмады, оның өнімі әдеттегіден анағұрлым артық болды.

Мәдениет үйінің тәжірибесіне тек облыс жұртшылығы ғана емес, еліміздің басқа облыстарының егіншілері де көңіл бөледі. Оның адресіне Хабаровск, Владивостоктан, Итатдан, Оссосадан, Туменьнен және басқа қалалардан көштеген хаттар келіп жатады. Олардың авторлары колхозшылар, агрономдар, ғылым қыметкерлер. Өздерінің хаттарында олар ауылшаруашылық дақылдарының тұқымын зерттеудегі мәдениет үйінің тәжірибелерін баындауды өтінеді.

Бығалы көктемде «Победа» колхозы 300 гектар жерге жүгері егеді. Оның тұқым жеткілікті өсіріліп қойылды. Арнаулы бригада, звенолар құрылды. 100 гектар жерге жүгерінің ауылшаруашылық мәдениет үйінің тәжірибе участогінде өсіріліп, сыналған тұқым егіледі. Колхозшылар көзір дақылды шаршы-уазап егу әдісін үйренуде. Сол сияқты картоп және басқа өсімдіктердің тұқымды да іріктеуші қойылған.

— Ауылшаруашылық өндірісіндегі жаңалықтарды, озыт тәжірибені,— дейді Андрей Михайлович Заваритко, — қорыту мәселесі көп жағдайда бізде кеңінен қолданылмайды, өте шаршы участоттерден мол өнім алынғанына қанағаттанушылық, соны дәріптеушілік өріс алады да, ал барлық участоттен және өрбір дақылдың түрінен мол өнім алу үшін күрес шын мәнісінде ұйымдастырылмайды. Мұның өзі колхоз экономикасын шұғыл өркендетуге, ауылшаруашылық өнімдерінің молшылығын жасауға белгілі дәрежеде кедергі келтіреді.

Заваритко жолдасын бұл пікірі дұрыс. Мәдениет үйінің колхоз шаруашылығын жан-жақты өркендетіп, мол табысты егуде осындай елеулі пайдалы бар екенін біле тұра Мартөк ауданының партия, совет ұйымдары, облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы оның тәжірибесін кеңінен насихаттау, сөйтіп басқа колхоздар мен совхоздар да ауылшаруашылық мәдениет үйлерін ұйымдастыру мәселесін шешуге тиісті назар аудармай келеді.

Ауылшаруашылық мәдениет үйі колхозшыларды мичуриндік агробиологиялық ғылымның және озыттардың қол жеткен прогресті тәсілдерімен қаруландыруда зор роль атқарады. Сондықтан мәдениет үйлерінің жұмысына баса назар аудару қажет.

Н. НУРПЕНСОВ.

СОЦИАЛИСТИК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 97 (9679)

ЖЕКСЕНБІ, 24 АПРЕЛЬ 1955 ЖЫЛ.

Бағасы 20 тиын
Шығу бастағанға 34 жыл

Мал шаруашылығындағы жастар

Чалов ауданында Куйбышев ауданының комсомолдары мен жастары СОБП Орталық Комитеті январь Пленумының қаулысын жүзеге асыру үшін өзінің жұмысын біраз жақсартты. Ауданда әрбір үшінші комсомол мал шаруашылығында істейді.

Аудандық комсомол комитеті январь Пленумының қаулысын жүзеге асыру және маңызы жақын шаралар белгіледі. Бұған да 111 комсомол мүшесі мен жастардың мал шаруашылығына жіберді. Бір бастаушы комсомол ұйымдары мал фермаларына таңдаулы комсомолдарды жіберуде. Мысалы, Екібастұз совхозының комсомол комитеті мал шаруашылығына 16 комсомол жіберді. Бұл күндері олар қажырлы еңбек етуде. «Новый свет» колхозының комсомол ұйымында 26 комсомолдың 18-і мал шаруашылығында істейді. Жуырда комсомол комитеті тағы да 4 комсомол мүшесін мал фермасына жіберді.

Көптеген комсомолдар мен комсомолдар мал шаруашылығын өркендетуде — сүт саууда, мал күтімін жақсартуда өнегелі іс істеп жүр. Аудан бойынша құрылған 17 жастар фермасы мен гурттар аудандық комсомол комитетінің көшпелі қызы туын алу үшін жарысуда. Жуырда аудандық комсомол комитетінің инициативасы бойынша өткізілген жас малшылардың сәтінде аудандық комсомол комитетінің көшпелі қызы туын Екібастұз совхозының комсомол Мамдыметов бастаған жастар гурты алды. Бұл гурт мал өсіру, сүт сауу, малды күту жұмыстарында басқалардан озық болды. Алдыңғы аттарды жас сауыншыға арналған көшпелі жалау Куйбышев атындағы колхоздың сауыншысы Ангальд Ния Аюмовнаға және етілді. Жас сауыншы өткен жылғы бір сыйырдан 2000 литр сүт саууды және 14 сыйырдан 14 бузуу өсірді. Осы қолжазғы сауыншылар Вахтель, Бронносова, Бесуглая жолдастар да сүт сауудағы тәжірибелілері үшін КЛКЖО Орталық

Комитетінің мақтау грамотасымен наградалды.

Озат сауыншы Ангальд сәтінде өзінің бұйыл әрбір сыйырдан сауылатын сүтті орта есеппен 3 мың литрге жеткізгені деп міндеттеме алды. Жас сауыншының бұл сәтін орындайтынына күман жоқ. Ал осы Ангальд жолдас жұмыс істейтін ферма бұйыл Бүкілқазақ ауылшаруашылық қорымен қатысуға кандидат болып ұсынылды.

Аудандық комсомол комитеті Чкалов атындағы совхоздың жас шошаны Ақжігітөвке де көшпелі жалау берді. Ол қоғамдық мал шаруашылығын өркендетуде бірнеше жыл бойы көрнекті табысқа жетіп келе жатқан малшы. Жас шошан үстеміндегі жылғы әрбір жүз саулықтан 140 қоян өсіріп, әр қойдан 3,5 килограмнан жүн қыркуға міндеттенді. Сәтінде мал шаруашылығының озаттары — 35 комсомол мен комсомолға аудандық комсомол комитетінің мақтау қағазымен наградалды.

Мал шаруашылығында істейтін озат жастар аудандық сәтінде барлық малшы жастары шаруашылықты өркендетуге, одан мал өнім алуға, жемшөп базасын молайтуға, бұйыл сыйырдан 1800 литр сүт саууға, әр қойдан 3 килограмнан жүн алуға шақтыры.

СОБП Орталық Комитеті Пленумының қаулысында астық өнірісін ұлғайту үшін аса маңызды резерві — жүгері өсімін көлемін барынша арттыруға ерекше көңіл бөлінген. Болқоздар мен совхоздарда жүгері өсетін комсомол-жастар звенолары құрылауда. Екібастұз, Чкалов атындағы совхоздарда, Куйбышев атындағы Комитетері атындағы колхоздарда осындай звенолар ұйымдастырылды. Жастар звенолары қазір жүгері дақылын күтудің агротехникалық ережелерін үйрене отырып, қажетті тыңайтқыш, тұқымды дайындау, тазалау және оны егу қондырғысына жеткізу жұмыстарымен шұғылданауда.

Жұмысымызда елеулі жемшіліктер де бар. Кейбір колхоз, совхоз комсомол ұйым-

дары бұқаралық-сағасы және мәдени-ағарту жұмыстарын бүгінгі күннің талабына сай жүргізе алмай отыр. Болқоздарда жастар үшін лекциялар, баяндамалар айтап оқымайды. Лекторды тек жоғарыдан күту, қолда бар күтті ұйымдастырмау сияқты теріс әдет те бар. Харьков МТС-і аймағындағы колхоздардың комсомол ұйымдары осы күнге дейін СОБП Орталық Комитеті январь Пленумы қаулысына сәйкестендіре біре-бір лекция оқыған жоқ. Харьков МТС-інің бас зоотехнигі Башпиев жолдас, өзі КЛКЖО аудандық комитетінің лекторы болып отырып, лекция оқуды ойында алмаған.

Үгіл-бұқаралық жұмысы, әресе, мал шаруашылығында істейтін жастар арасында нашар. Жемін атындағы колхоздың бастаушы комсомол ұйымында (өсетері Әзізбаев жолдас) 18 комсомол бар. Бұл орны, үлкен күл. Бірақ осыған қарамастан мұнда комсомолдардың саны оғуы да жөнді емес, көркем өнерпаздар үйірмесі ұйымдастырылмаған. Саяси тақырыптарға лекциялар мен баяндамалар оқымайды. Мұның бәрі жұмысқа кері әсерін тигізуде. Оған мысал ретінде мал шаруашылығында істеп жүрген комсомолдардың бірде-біреуінің озаттар қатарынан орын ала алмауын айтып қалғымыз.

Кейбір отар ұжымдарына газет, журналдар дер кезінде жеткізіліп тұрмайды. Сондықтан да малшылар өзімізде болып жатқан саналуан жаңалықтардан тыс қалады. Мұндай жағдайға бұдан әрі түзуге ешбір болмайды. Аудан комсомол ұйымдары бастаушы партия ұйымдарының күнделікті басшылығына сүйене отырып, жұмыстағы кемшіліктерді іс үстінде жөп арқылы жана табыстарға жете береді. Сөйтін СОБП Орталық Комитеті январь Пленумының қаулысын жүзеге асыруды өзінің ең басты міндеті деп есептейді.

М. ЖАРМАКИН,

Куйбышев аудандық комсомол комитетінің секретары.

СОЦИАЛИСТИК ҚАЗАҚСТАН
Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті
№ 98 (9680)   СЕЙСЕНБІ, 26 АПРЕЛЬ 1955 ЖЫЛ.   Бағасы 20 тиын
Шығу басталғанына 34 жыл

Озат колхозда

Арал ауданының Карл Маркс атындағы колхозының шаруашылығы мен мәдениеті соңғы жылдары едәуір өсті. Өткен жылы колхоздың табысы екі миллион сомнан асты. Колхоз дәулеті артқан сайын колхозшылардың тұрмысы да жақсара түсуде. Колхозшылардың еңбеккүндеріне 4 сом 70 тиыннан ақша, астық, жүн, ет, сүт берілді. Шопан Жәлекеев, бақташы Алмағамбетов, түйеші Шанжеев жолдастар 9—10 мың сомнан ақша және мал шаруашылығы өнімдерін алды.

Колхозда мәдениет үйі бар. Ол халықтың өскелең талабына сай жұмыс істеп келеді. Мәдениет үйі жақсы жабдықталған. Оның ішіне кірсең шыққысыз. Қабырғаларға ұрандар мен плакаттар, партия мен үкмет басшыларының суреттері ілінген. Әресе, колхоздың өсу жолын баяндайтын диаграммалар айрықша назар аударады. Мәдениет үйі жанында көркем өнерпаздар үйірмесі жұмыс істейді.

Колхоз мүшелері өздерінің білімін арттыруға, ғылымның жетістіктерімен танысуға айрықша көңіл бөледі. 35 адам зоотехникалық курста оқыйды. Олардың оқуына барлық жағдай жасалған.

Колхозда құрылыс жұмысына көп қаржы жұмсалуда. Жаңадан электр станциясы салынды. Ауылдық Совет пен колхоз басқармасы кеңселеріне, қонақ үйге, колхозшылардың үйлеріне электр сымсы тартылып, жарық берілді. Сыйыр фермасындағы еңбекті көп көрек ететін жұмыстар механикаландырылуда.

Мұнда жетіжылдық мектеп бар. Колхозшылар өз балаларының тыянақты білім алуына көп көңіл бөлуде. Малшылардың балаларына арнап интернат салынды. Онда 50 бала жатады. Үстіміздегі жылы жаңа мектеп үйі салынады.

А. НУРМАҚАНОВ.

13. Мектептерде партия басшылығын жақсарту түсеміз (Улучшим партийное руководство в школах), 29 апреля

Мектептерге партия басшылығын жақсарту түсеміз

Н. ЖУРИН.
ҚКП Ақмола обкомының секретары

Коммунистік партия мен Совет үкіметі мектептерге үндісіз ағалық қамқорлық жасап келеді. Бірін есімізде оқуға, жасөспірімдері тәрбиелестіруге барлық жағдай жасалған. Жыл сайын жеткіншектерге арналып шығарған мектеп үйі, пионерлер сарайы және басқа бағалар мекемелері салынады.

Алай ағарту ісіне ерекше көңіл бөлініп отырғаны білім Ақмола облысының мектептерінің көлеміне көрінеді. Бәзір облысымызда 700 мектеп бар, олардың 90 мыңнан аса жасөспірімдер оқиды, 4 мыңдай мұғалім жұмыс істейді.

Соңғы үш жылдың ішінде қоғам жұртшылығының ниет-ниетімен жаңадан 47 мектеп салынды. Устіміздегі оқу жылында жеткіншектер 6 мектеп оңайдымына айналдырылды, онда ұйымдастырылған жаңа советтерде 9 жеткіншек, 18 бастауыш мектеп ашылды. Сөйтіп, мектептер мен оқушылардың саны өзгеріп отырды. Педагог кадрлардың іскерлік сапасы жақсарды. Мұғалімдердің басым көпшілігінің жолы, орталап жетерлік және орта білімі бар. Осыған байланысты көптеген мектептерде оқу-тәрбие жұмысының сапасы жақсарды, оқушылар неғұрлым терең, тұрақты білім алатын болды.

Устіміздегі оқу жылының алғашқы жарты жылында бірнеше мұғалімдер өз сабақтарында оқушылардың тегіс үлгісін қамтамасыз етті. Новочеркас ауданынан А. К. Бакута, А. А. Мирошниченко, Қорғалжы ауданынан Т. А. Мейселев, Малотов ауданынан — Ф. М. Бурсуова, А. А. Усанова және басқа жолдстардың сабақтарынан оқушылар жоғары үлгіні көрсетіп келеді. Абысар ауданында алғашқы жарты жылда 25 мұғалімнің оқушылары сабақты тегіс үлгісіне, Мұндай табыстарға олар тіпті тікелей творчестволық еңбектің нәтижесінде жетті. Бұлар оқушыларына үнемі қатаң, педагогикалық талап қойып отырады, әрбір сабақты, тәрбие жұмыстарын ой елегінен өткізіп, творчестволықпен байланып, оқушылардың еркіндігіне, мінез-құлқына қарай жүргізеді. Мұндай өзіндік мұғалімдердің тәжірибесі басқаларға өте бағалы болар еді. Алай не облысымызда алдыңғы қатарлы мектептер мен мұғалімдердің тәжірибесін қорыту және оны тарату ісі өте нашар. Мұғалімнің мамандықты жетілдіру институты мен Қарағанды теңір жолындағы жергілікті педагогикалық кабинет өздерінің тәжірибесін ұмытып, өзін тәжірибесі жайында, қорытындылау, насихаттау ісінен қол үзген.

Соңғы кездері облыстық партия комитеті мектептерде оқу-тәрбие жұмысының сапасын арттыруға, партия ұйымдарының мектепке басшылығын жақсартуға бағытталған бірнеше шараларды жүзеге асырды. Өткен оқу жылының басында облыстық партия комитетінің бірнеше облыстық ағарту ісінің жайы туралы мәселе қаралды. ҚКП аудандық комитеттері мен Ақмола қазалық комитетінің пленумдарында мектептердегі оқу-тәрбие жұмыстары туралы мәселе, ақ аудандық және қазалық Советтердің сессияларында жалпыға бірдей оқу заңының орындалу барысы туралы мәселе талқыланды. Комсомол комитеттері өзілерінің пленумдарында мектеп жұмысын жақсарту және пионер ұйымдарының Билығы оқу жылының басында облыстық партия комитеті бірнеше мәселе қаралды. Билығына қазалық және аудандық партия комитеттері жаңынан бастауыш партия ұйымдары секретарларының семинары өткізілді, оларда партия ұйымдарының мектепке байланысы, ата-аналар арасындағы жұмыс мәселелері әңгіме болды.

Осы айтылған шаралар партия ұйымдарының мектепке назарын арттырды. Көптеген аудандық партия комитеттері мектептегі оқу-тәрбие жұмыстарымен шұғылданып, оған басшылығын жақсартты. Бір жағында Шортанды аудандық партия комитетінің атауға болады. Ол мектеп жұмысын еркінмен да бақылауға алып, байқалған кемшілікті түзету және мектептегі партия ұйымдарына кезінде көмектесіп отырады. Аудандық комитеттің бірінші сессиясында мектептегі оқу-тәрбие жұмыстарына байланысты мәселелер талқыланды.

Мектептердегі партия ұйымдарының өздері де жұмысты инициативпен істеп, мектеп өмірінде жетекші роль атқара бастады. Көптеген бастауыш партия ұйымдары оқу-тәрбие жұмысында өздерінің көптеген мәселені іскерлікпен шешеді, кемшіліктері көрініп, оны түзетуге көмектеседі.

Макин ауданындағы Макин орта мектебінің бастауыш ұйымында (секретары Ж. Мизамов жолдас) 13 коммунист тұрады. Ұйымның жыйналысы уақытында өткізіледі және онда мұғалімдердің саяси оқуының жайы, кейбір жеке пәндерді оқыту туралы, оқушылардың сабақ үлгісі және тәртібі деген сияқты маңызды мәселелерді талқылайды. Ұйым мұғалімдердің саяси-теориялық білімін арттыруына, мамандықтарын жетілдіруге көңіл бөліп, көмектеседі.

Мұғалімдер арасында жүргізілген саяси-тәрбие жұмысы олардың оқытуда кейбір жақсы нәтижелерге жетуіне ықпал жасайды. Осы мектепте он бір мұғалім оқушыларының бірінші жартысында өз пәндерінен оқушылардың тегіс үлгісін, Бұлардың ішінде коммунистер Н. Кли, Н. Молосенко, Н. Сейлиев және басқалар бар. Мектептің партия ұйымы жасөспірімдер мен мекемелердегі партия ұйымдарымен үнемі байланыс ұстайды, бұқара арасында педагогикалық насихат жүргізеді. Алғаш-

14. Мектептерде партия басшылығын жақсарту түсеміз (Улучшим партийное руководство в школах) – продолжение, 29 апреля

СОЦИАЛИСТИК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 101 (9683)

ЖҰМА, 29 АПРЕЛЬ 1955 ЖЫЛ.

Бағасы 20 тиын
Шыға бастағанына 34 жыл

Баспа

Мектеп партия ұйымдары оқытушылар артыру, оқушылар арасында ірі-кіші жұмыстарын жақсарту үшін партия ұйымдарының жиналыстарына: «Оны тілің оқыту жөніндегі тематикалы оқытуға жақсарту» деген тақырыптарды қарастыра беріңіз. «Биологияны оқыту жөніндегі мұғалімдердің аяқталған ролі туралы» деген тақырыптарды талқылап тұра, өте пайдалы болып еді.

Мектеп партия ұйымы педагог-коммунистердің жоғары талап қойып отырғандығын білгеніміз. Мұнда әрбір мұғалім-коммунистің өнеі басқаларға үлгі, өнеге болуы керек. Балаларын оқыту, тәрбиелеу және басқаларға үлгі болу үшін педагогтер коллективінің алдында мұнда да болу үшін мұғалім-коммунистері көп оқын, көп үйрену, саяси-тәрбиелік білімін арттыруға міндеттенуі керек.

Мектептегі партия ұйымы — коммунистік партияның идеологиялық негізін ұстаушы өкілі болып табылады. Жұмысын ауыздық, қалайық партия мектептерінен назардан тыс қалмауы керек.

Мұғалімдер — оқысымыздағы педагогикалық ең көп отряды. Аудандық, облыстық партия комитеттері мен мектеп арасындағы идеологиялық жұмыстарды дөрежесін көтеріп, жақсарту үшін оқыту, тәрбиелеу ісіне қамқорлығын шешіте беруге тиіс.

Облыстық партия ұйымдары Орталық Комитеті январь пленумының шешімдерін оқушылар арасындағы жұмыстарды жақсартуға бағыттап отыра түсіңіз. Осыны ескеріп, облыстық партия комитеті жыл сайын мектеп партия ұйымдары секретарьларының семинарларын ұйымдастырып, оларда мектептердегі оқу-тәрбие жұмыстарының жағдайы және мектеп жұмысын жақсартуға бағытталған міндеттері, балалардың тәрбиеленуіне мектептің, ата-ананың және қоғам жұртшылығының өзара байланысы туралы, мектепте жүргізілетін ағартушы тәрбиелік түрлері мен методикасы; кластық тіс жерде оқушылар арасындағы тәрбие жұмыстары жақсартуға қажетті жағдайлар туралы міндеттері деген тақырыптарды мәселе талқылап.

Семинарға қатысушылар облыстық органдардың, соның ішінде обкомның адресіне біріншіра сын ескертпелер айтты. Әсіресе, партия органдарының мектептегі партия ұйымдары жұмысының озат тәжірибелерін қорытындылауға жете мін бермейтіндіктері өте орынды сыналды. Республиканың мектептегі озат партия ұйымдарының жұмысы туралы және кітапхана, мектеп шығармашылығын білдіретін облыстық, республикалық газеттер де бұл мәселеге жетілікті көңіл бөлмейді, өте аз жазады, деген пікірлері де орынды.

Облыстық партия комитеті өзінің практикалық жұмысында бұл сындардан тиісті қорытынды жасайды.

Оқу жылының алғашқы жартысының қорытындылары мектептердің және мектеп партия ұйымдарының жұмысында елеулі кемшіліктер бар екенін көрсетті. Облыс мектептеріндегі оқушылардың 20 проценті сабақ үзгірмейді. Кейбір аудандарда үзгірмейтіндері бұдан да төмен. Мысалы, Молотов ауданындағы (аудандық партия комитетінің секретары Серов жолдас) 6428 оқушыдан 1440 оқушы өзінің сабақ бар, Ақмола, Есіл, Қорғалжын аудандарында да жағдай жақсы емес.

Қорғалжын орта мектебінде 8—10-ші класс оқушыларының дені сабақ үзгірмейді. Осыған байланысты, облыстық комитет мектеп партия ұйымының жұмысымен танысты. Партия ұйымының (секретары Өтегішев жолдас) жұмысы қанағаттанарлық деңгейде екендігі анықталды. Соңғы екі жылдың ішінде ұйымның 11 рет қана жиналысы болған, оның мектеп жұмысына байланысты мәселе талқылағаны өте аз. Партия жиналысына азайып және оны өткізу ісіне маңыз берілмеген, ол сын, өзара сынсыз, төмен дәрежеде өтіп отырған. Партия ұйымы коммунистері және барлық мұғалімдері өз өнеіне жауапкершілікпен қарау рухына тәрбиеленген. Кейбір мұғалім өз міндетіне жауапсыз қарап, тәртібін нашаратқан. Мұның барлығы оқушылардың сабақ үзгіршіне кері әсерін тигізген.

Мектеп партия ұйымының жұмысында бұл ірі кемшіліктер Қорғалжын аудандық партия комитетіне (секретары Аубақиров жолдас) әбден белгілі. Бірақ аудартқом оған көңіл бөлмеді, кемшілікті түзеуге көмектеспеді.

Білімге март айында обкомда Өтегішев жолдаспен баяндамасы тыңдалып, жұмыстағы кемшіліктері түзеудің жолдары айтылды. Көзір бастауыш ұйым өз жұмысын жандандыра бастады.

Мектеп партия ұйымдары оқытушылар артыру, оқушылар арасында ірі-кіші жұмыстарын жақсарту үшін партия ұйымдарының жиналыстарына: «Оны тілің оқыту жөніндегі тематикалы оқытуға жақсарту» деген тақырыптарды қарастыра беріңіз. «Биологияны оқыту жөніндегі мұғалімдердің аяқталған ролі туралы» деген тақырыптарды талқылап тұра, өте пайдалы болып еді.

Мектеп партия ұйымы педагог-коммунистердің жоғары талап қойып отырғандығын білгеніміз. Мұнда әрбір мұғалім-коммунистің өнеі басқаларға үлгі, өнеге болуы керек. Балаларын оқыту, тәрбиелеу және басқаларға үлгі болу үшін педагогтер коллективінің алдында мұнда да болу үшін мұғалім-коммунистері көп оқын, көп үйрену, саяси-тәрбиелік білімін арттыруға міндеттенуі керек.

Мектептегі партия ұйымы — коммунистік партияның идеологиялық негізін ұстаушы өкілі болып табылады. Жұмысын ауыздық, қалайық партия мектептерінен назардан тыс қалмауы керек.

Мұғалімдер — оқысымыздағы педагогикалық ең көп отряды. Аудандық, облыстық партия комитеттері мен мектеп арасындағы идеологиялық жұмыстарды дөрежесін көтеріп, жақсарту үшін оқыту, тәрбиелеу ісіне қамқорлығын шешіте беруге тиіс.

Облыстық партия ұйымдары Орталық Комитеті январь пленумының шешімдерін оқушылар арасындағы жұмыстарды жақсартуға бағыттап отыра түсіңіз. Осыны ескеріп, облыстық партия комитеті жыл сайын мектеп партия ұйымдары секретарьларының семинарларын ұйымдастырып, оларда мектептердегі оқу-тәрбие жұмыстарының жағдайы және мектеп жұмысын жақсартуға бағытталған міндеттері, балалардың тәрбиеленуіне мектептің, ата-ананың және қоғам жұртшылығының өзара байланысы туралы, мектепте жүргізілетін ағартушы тәрбиелік түрлері мен методикасы; кластық тіс жерде оқушылар арасындағы тәрбие жұмыстары жақсартуға қажетті жағдайлар туралы міндеттері деген тақырыптарды мәселе талқылап.

Семинарға қатысушылар облыстық органдардың, соның ішінде обкомның адресіне біріншіра сын ескертпелер айтты. Әсіресе, партия органдарының мектептегі партия ұйымдары жұмысының озат тәжірибелерін қорытындылауға жете мін бермейтіндіктері өте орынды сыналды. Республиканың мектептегі озат партия ұйымдарының жұмысы туралы және кітапхана, мектеп шығармашылығын білдіретін облыстық, республикалық газеттер де бұл мәселеге жетілікті көңіл бөлмейді, өте аз жазады, деген пікірлері де орынды.

Облыстық партия комитеті өзінің практикалық жұмысында бұл сындардан тиісті қорытынды жасайды.

Оқу жылының алғашқы жартысының қорытындылары мектептердің және мектеп партия ұйымдарының жұмысында елеулі кемшіліктер бар екенін көрсетті. Облыс мектептеріндегі оқушылардың 20 проценті сабақ үзгірмейді. Кейбір аудандарда үзгірмейтіндері бұдан да төмен. Мысалы, Молотов ауданындағы (аудандық партия комитетінің секретары Серов жолдас) 6428 оқушыдан 1440 оқушы өзінің сабақ бар, Ақмола, Есіл, Қорғалжын аудандарында да жағдай жақсы емес.

Қорғалжын орта мектебінде 8—10-ші класс оқушыларының дені сабақ үзгірмейді. Осыған байланысты, облыстық комитет мектеп партия ұйымының жұмысымен танысты. Партия ұйымының (секретары Өтегішев жолдас) жұмысы қанағаттанарлық деңгейде екендігі анықталды. Соңғы екі жылдың ішінде ұйымның 11 рет қана жиналысы болған, оның мектеп жұмысына байланысты мәселе талқылағаны өте аз. Партия жиналысына азайып және оны өткізу ісіне маңыз берілмеген, ол сын, өзара сынсыз, төмен дәрежеде өтіп отырған. Партия ұйымы коммунистері және барлық мұғалімдері өз өнеіне жауапкершілікпен қарау рухына тәрбиеленген. Кейбір мұғалім өз міндетіне жауапсыз қарап, тәртібін нашаратқан. Мұның барлығы оқушылардың сабақ үзгіршіне кері әсерін тигізген.

Мектеп партия ұйымының жұмысында бұл ірі кемшіліктер Қорғалжын аудандық партия комитетіне (секретары Аубақиров жолдас) әбден белгілі. Бірақ аудартқом оған көңіл бөлмеді, кемшілікті түзеуге көмектеспеді.

Білімге март айында обкомда Өтегішев жолдаспен баяндамасы тыңдалып, жұмыстағы кемшіліктері түзеудің жолдары айтылды. Көзір бастауыш ұйым өз жұмысын жандандыра бастады.

17. Жастар ауыл-селоға келіндер (Молодежь, приезжайте в аул-село), 11 мая

„Жастар, ауыл-селоға келіндер.“

Астана жоғары оқу орындарын бітірушілердің мамандармен — мұғалімдермен, дәрігерлермен, ғалымдармен және басқаларымен жездесу кешін Алматы қалалық партия комитетінің секретары Козлов жолдас ашты.

Трибунаға Қазақ ССР-іне еңбек сіңірген мұғалім Лунина жолдас шықты. Ол өз өмірінің жарты ғасырдан аса уақытына жастарды тәрбиелеуге арнаған. Өмір жолын революцияға дейін, патша өкметі тұсында, Россияның шалғай түкпірінде деревняда мұғалімдік қызмет атқарудан бастаған. Міне содан бері осы ғазиз жан, ізгі пейілді ұстаз талай адамды жарыққа, ғалымның даңғыл жолына апарды.

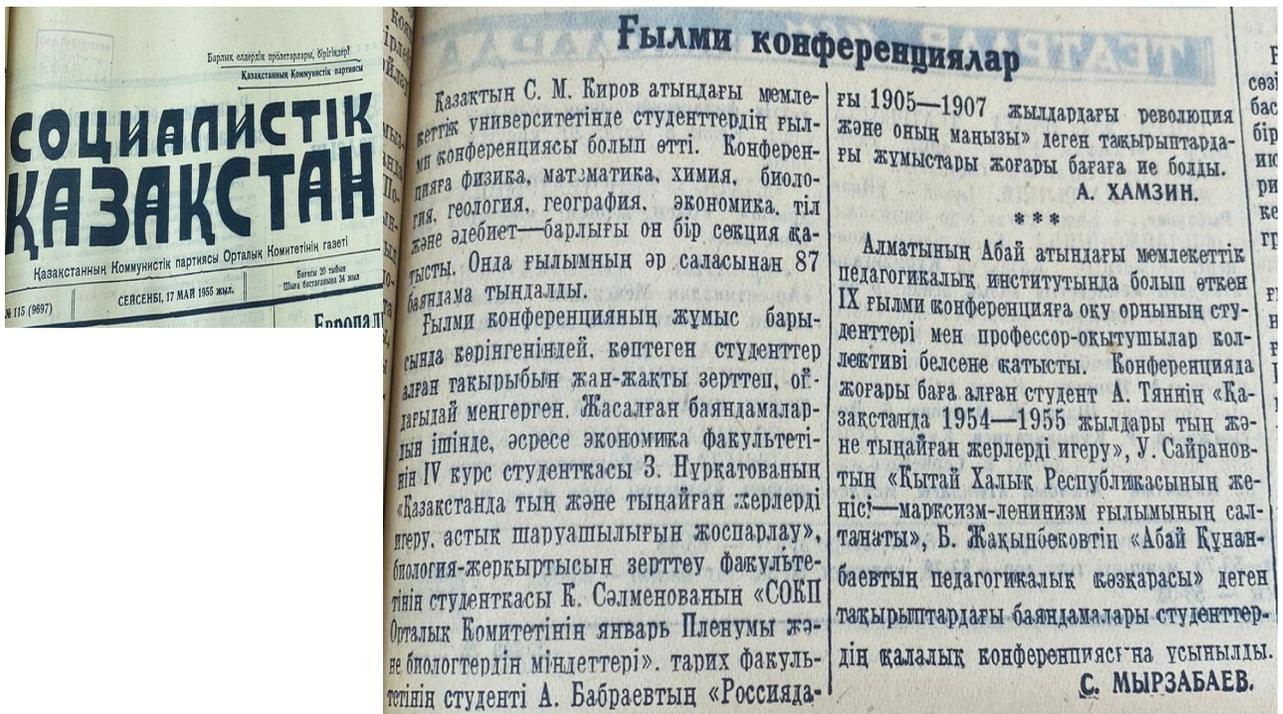
—Менің жас достарым, — делі ол жыйналғандарға арналған сөзінде, — алғашқы қадамдарыңды ауыл-селодан бастаңдар. Рас, әуелгі кезде қыйыншылыққа кездесесіңдер. Бірақ онан сескенбей, қандай қыйын кедергі болса да жеңіңдер. Сонда ғана Отанға пайдалы нағыз азамат болып өссің.

Астана іргесіндегі «Луч Востока» колхозы бүкіл республикамызға мәлім. Бұл — мәдениеті мен шаруашылығы шалғып, көркейіп келе жатқан колхоз. Міне осы өскен, өркендеген артель председателі Дидковский жолдас көзір туысқан Коммунистік партия ауыр индустрия негізінде ауыл шаруашылығын шұғыл өрге бастыру міндетін алға қойып отырған кезде, ауыл-селоға маман кадрлардың — агрономдар мен зоотехниктердің, дәрігерлер мен мұғалімдердің аса қажет екенін айтты. «Ауыл-селоға келіндер, жас мамандар!» деп аяқтады ол сөзін.

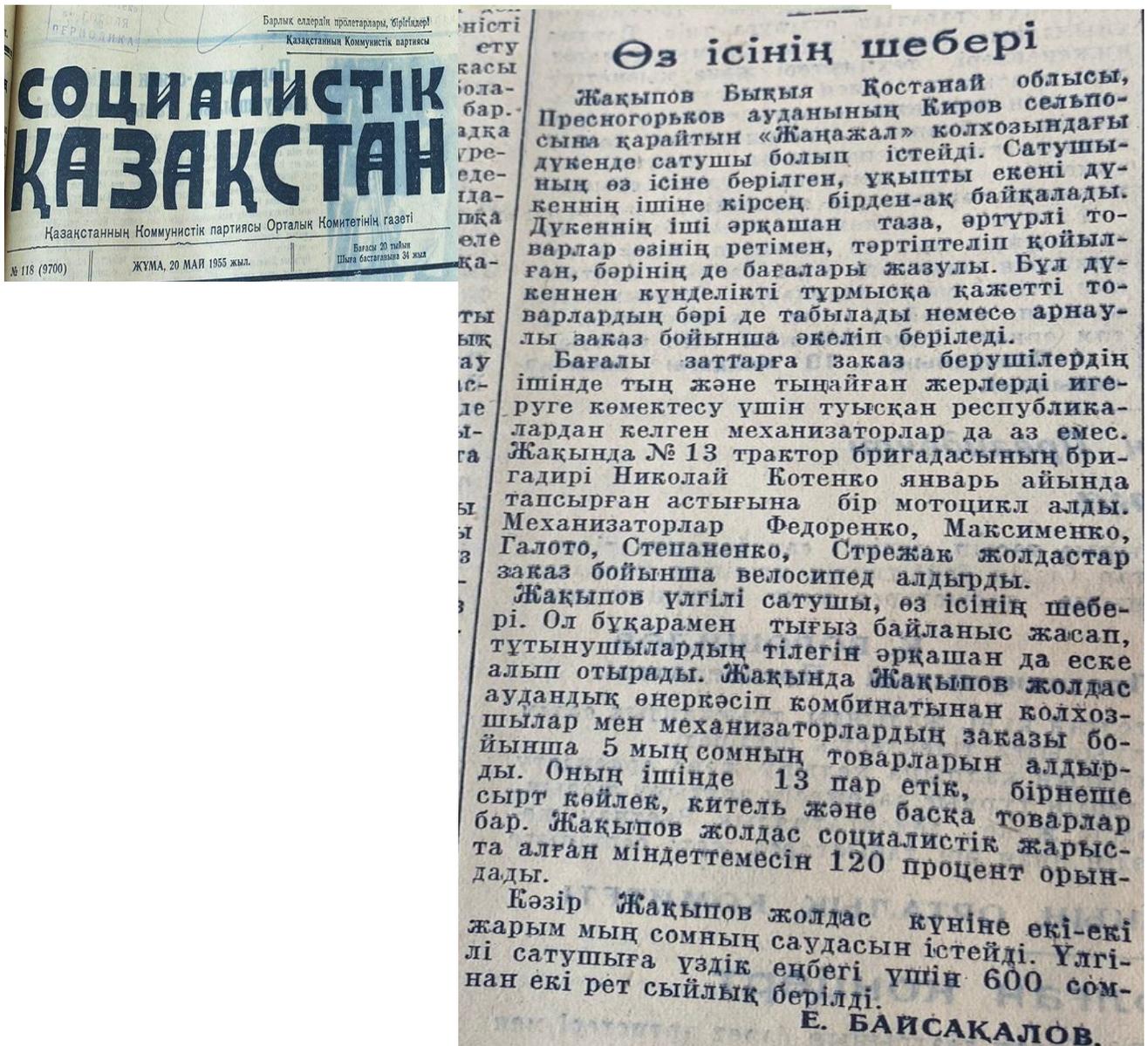
Қара торы жас жігіт жігіт басып трибунаға шықты. Ол Қазақтың кен-металлургия институтын бітіреді. Болашаққа, бейбіт еңбек майданына аттанғалы тұрған жас түлек Мәкішев жолдас жыйналған студенттерді тебіrentкен ойды айтты. Ол өзін тәрбиелеп, білім берген партия мен үкметке, институт оқытушыларына шексіз алғыс айтты. Өзінің Жезқазғанға жұмыс істеуге баратынын қуанышпен білдірді.

Бұл жастық кешінде Қазақ ССР Ғылым академиясының вице-президенті Горяев, Қазақтың С. М. Киров атындағы мемлекеттік университетін бітіруші, Сталиндік стипендиат Нуркина, село дәрігері Ломакин, Қазақтың ауылшаруашылық институтын бітіруші Криворотов жолдастар және басқалары сөйледі. Олар жастарды халық игілігі үшін аянбай еңбек етуге, өмірден өз орнын тауып, Отанға пайда келтіруге шақырды. Жастық өмірдің қуаныш, шаттығы үстінде өткен бұл кеш қызғылықты да көңілді болды.

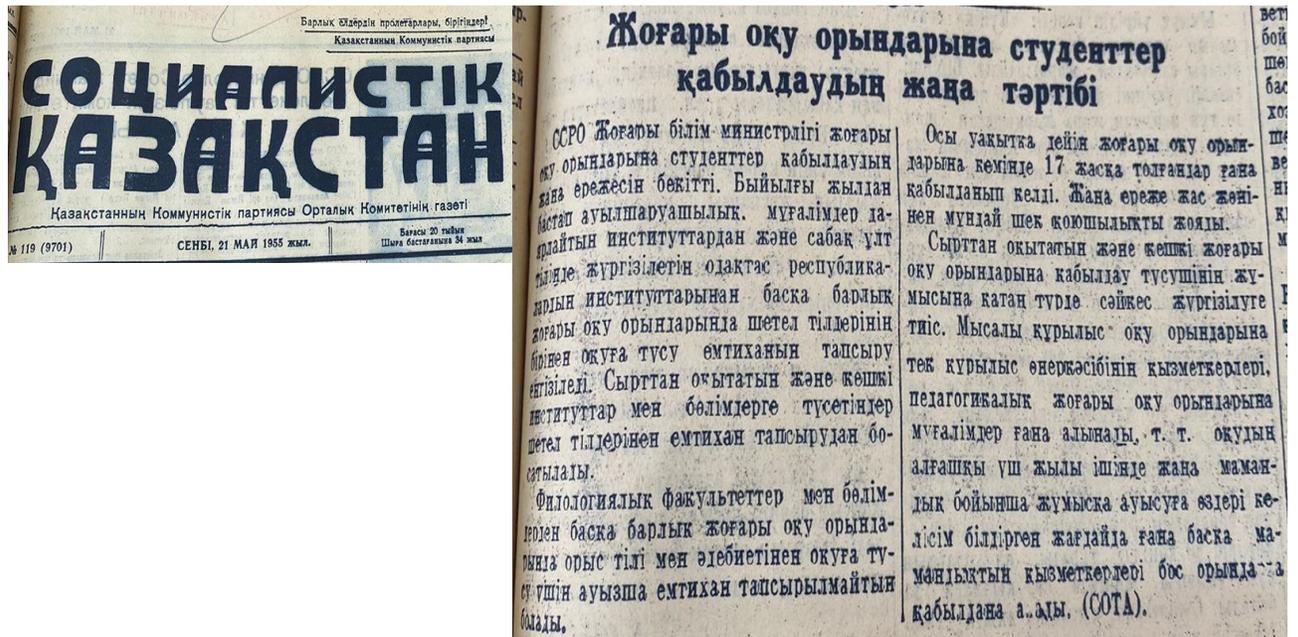
18. Ғылыми конференциялар (Научные конференции), 17 мая

19. Өз ісінің шебері (Мастер своего дела), 20 мая

20. Жоғары оқу орындарына студенттер қабылдаудың жаңа тәртібі (О новом порядке приема студентов в высшие учебные заведения), 21 мая

21. Байланыс жұмысын жақсартайық (Улучшим работу связи), 26 мая

Байланыс жұмысын жақсартайық

Гурьев облысының Маңғыстау аудандық байланыс бөлімі, партия мен үкмет алға қойған талаптарға сәйкес соңғы жылдары өзінің жұмысын біраз жақсартты. 1953 жылдан бері қарай біздің ауданның байланысшылары табыс кіргізудің мемлекеттік жоспарын облыста ықпалды алдыңғылардың бірі болып орындап келеді.

Маңғыстаудың байланысшылары тек табыс табу ғана емес, сонымен бірге ауданның ауылдық, селолық Советтері мен колхоздарын телефондандырып, радиоландыруға да баса назар аударуда. 1954 жылы аудан орталығынан 35 километр жерде тұратын Куйбышев ауылдық Советі телефондандырылып, осы Советтің қамтуындағы Маленков атындағы колхоз, Ақтөбе ауылдық Советі мен оның Ленин атындағы колхозы, Қаратөбе ауылдық Совет және басқа бірнеше алыстағы мал жайылым участоктері радиоландырылды. Аудан орталығы да радио, телефонмен толық қамтамасыз етілді. Үстіміздегі жылы «Қызылтаң» колхозына телефон орнатылып, бірінше колхозда радио торабы орнатылмақ.

Осындай табыстарымыз бола тұрса да аудандық байланыс бөлімінің жұмысында әлі де бірқатар елеулі кемшіліктер бар екенін мойындауымыз керек. Дәлірек айт-

қанда, еңбекшілердің хат-хабарларын, газет, журналдарын иесіне мезгілінде жеткізіп беру осы уақытқа дейін кәзіргі талапқа сай болмай отыр. Оңды, Туңшықұдық Советтеріне қарайтын «Екіпінді», Сталин атындағы колхоздар почта тасыйтын адамдар мен көлік белмей, колхозшылардың хат-хабар, газет, журналдарын бірнеше күндерге дейін таратпай кешіктіріп келеді. Мұндай жағдай басқа да кейбір колхоздарда кездеседі.

Сондай-ақ, кей жерлерде ауылдық Советтің жанындағы почта бөлімшелері осы уақытқа дейін байланыс жұмысына лайықты үймен қамтамасыз етілген жоқ. Бұл олардың жұмысына қолайсыз әсерін тигізуде. Алдағы уақытта мұндай кемшіліктерді барлық колхоздар мен ауылдық Советтерде батыл жойып, байланыс жұмысының қай саласын болса да жолға қоюымыз керек. Сонда ғана біз ауыл шаруашылығы еңбекшілерінің кәзіргі талаптарына сай қызмет етіп, олардың СОП Орталық Комитеті январь Пленумының қаулысын орындау жолындағы қажырлы күресіне лайықты үлес қоса аламыз. Бұл үшін байланыс жұмысын батыл жақсартайық!

Б. ДҮЙСЕМБАЕВ,

Маңғыстау аудандық байланыс бөлімінің меңгерушісі.

22. Қаратал колхоз-совхоз театрының гастрольдері (Гастроли Каратальского колхозно-совхозного театра), 26 мая

Қаратал колхоз-совхоз театрының гастрольдері

Коммунистік партия мен Совет үкметінің күнбе-күнгі даму басшылығы мен қамқорлығы арқасында совет искусствосы үнемі алға басып, өркендеп келеді. Совет адамдарының өскелең, талғампаз мәдени және рухани тілегін орындауда Қаратал колхоз-совхоз театры да Жетісу еңбекшілеріне мәдени қызмет көрсетуде.

Театр коллективі үстiмiздегi жылдың жаңа маусымын сахнаға жаңа пьесалар әзірлеумен қарсы алды. Сонымен қатар концерт программасы да жаңартылды. Коллектив февраль айының жартысынан бастап көктем егісінің қарсаңында облыстың шалғай аудандары Панфилов, Октябрь, 28 гвардияшыл-панфиловшылар, Киров және Талдықорған аудандарының колхоздары мен совхоздарында, мал жайылымы учас-токтерінде, механизаторлар арасында болып, 50-ден астам спектакльдер мен концерттер көрсетті.

Талуда театр коллективі драматург Р. Мүсреповтің қайтадан өңдеген «Қыз жібек» атты музыкалық пьесасын облыс еңбекшілеріне көрсетті.

Партия мен үкметтің еңбекшілердің мәдени тілегін үздіксіз өтеп отыру жөніндегі нұсқауларын орындай отырып, театр коллективі творчестволық ізденуді күшейтуді, колхоздар мен совхоздарға гастрольге шығуды бұрынғыдан да жиілетті. Театр жұмыс істейтін негізгі орталық кәзір мал фермалары, егіс басы, еңбекшілердің қалың көпшілігі тікелей жұмыс істейтін жерлер болып алды. Театр коллективі үстiмiздегi жылы облысымыздың колхоз, совхоздарында ойын көрсетумен қатар, туысқан Қырғыз республикасының Тянь-Шань және Ыссыккөл облыстарына үш айға гастрольге баруды жоспарына енгізіп отыр.

Ж. НҮРОВ,
Театрдың артисі.

Талдықорған облысы.

23. Медицина қызметкерлерінің кеңесі (Совет медицинских работников), 26 мая

Медицина қызметкерлерінің кеңесі

АҚТӨБЕ. (Өз тілшімізден). Мұнда медицина қызметкерлерінің облыстық кеңесі болып өтті. Кеңеске қатысушылар еңбекшілерді медицина жағынан қамтуды жақсартудың шараларын талқылады. Бұл мәселе жөнінде баяндама жасаған облыстық денсаулық сақтау бөлімінің меңгерушісі Мұсабеков және жарыссөзде сөйлеген дәрігерлер мен фельдшерлер соңғы кезде еңбекшілер арасында медициналық қызмет етудің едәуір жақсартылғанын, оған партия мен үкметтің үнемі көмек көрсетіп отырғанын атап көрсетті.

Облыста медицина мекемелерінің жүйесі жылдан-жылға өсіп келеді. Қазір колхоздар мен совхоздарда, МТС-терде 80-нен аса аурухана, әртүрлі диспансерлер, ондаған медицина пункттері жұмыс істейді. Үстіміздегі жылы жаңадан 12 пункт, 3 санаторий іске қосылды. Облыстық бюджетте көрсетілген қаржының едәуір бөлігі медицина мекемелерінің жұмысын жақсартуға жұмсалатыны, халыққа медициналық көмектің тегін көрсетілетіні шын қамқорлықтың айқын дәлелі бола алады.

Баяндамашы және жарыссөзде сөйлеген жолдастар облысты тұтас алғанда денсаулық сақтау орындарының жұмыстарында бірқатар жемпіліктердің бар екенін атап көрсетті. Бұл жұмыстарды жақсартуға шалағайлықтың, тәртіпсіздіктің орын алып келгендігі байқалды. Кейбір денсаулық сақтау орындары басшыларының

ікемсіздігінен мемлекет тарапынан босатылған қаржы жыл сайын толық жұмсалмайды. Мұның өзі жаңадан емдеу орындарын ануға, оларды жабықтармен емдеу құралдарымен қамтамасыз етуге кедергі жасауда. Әресе медициналық орындардың құрылысы төзгісіз жағдайда отыр. Ақтөбе құрылыс тресі, Ферроцлав заводы, Дон жөн басқармасы, химия комбинаты сыяқты ірі кәсіпорындарда балалар бақшалары мен яслилердің, ауруханалардың, диспансерлердің құрылысы 4—5 жылға дейін созылуда.

Бірқатар колхоздар мен совхоздардың медициналық пункттерінің жұмысы нашар.

Облыстық денсаулық сақтау бөлімінің басшылары Мұсабеков, Еремешко жолдастар төменгі орындардың жұмысына нақтылы көмек көрсетпейді, атүсті басшылық етеді. Бөлім қызметкерлері көбіне кеңеседен шықпайды. Мұндай жағдайға Қазақ ССР Денсаулық сақтау министрлігі де кінәлі. Өйткені, министрліктегі жолдастар облыстық бөлім басшыларына күшті талап қоймайды, жаңды басшылық етпейді. Қазақстан аптека басқармасының, оның облыстық басқармасының да (бастығы Мұқашев жолдас) атына сын ескертпелер айтылды.

Облыстық кеңеске қатысушылар денсаулық сақтау жұмысын жақсарту берудің шараларын белгіледі.

24. Еңбекшілердің жазғы демалысы (Летний отдых трудящихся), 28 мая

Еңбекшілердің жазғы демалысы

Коммунистік партия мен Совет үкіметі еңбекшілердің жыл сайын жаңалық демалысын сақтауын сақтауына, және шығаруына ұдайы қамқорлық жасап келеді. Осының нәтижесінде, бүгінгі өліміздегі еңбекшілер мен санаторийлердің, демалыс үйлерінің саны көбейтіліп, жазғы заманның демалыс кұралдарымен жабдықталуда. Тек 1955 жылдың өзінде ғана Қазақ ССР Мемлекеттік бюджеті бойынша денсаулық сақтау аяқталуы мен спорт қажетіне 100,225 мың сом қаржы жұмсалды. Үлкен мөлдеті жылы республикамыздың көрсеткіш қойнаулары мен орманды ақсаңтауында өңеткен санаторийлер мен курорттары, демалыс үйлері мен пионер лагерлері жұмыс істейді.

Қазақстанның сауықтыру орындарында ағартатын, емделетін адамдардың саны өткен жылдарымен аяқталуы артады. Курорттар мен санаторийлер, демалыс үйлері жазғы маусымға жаппай кіресті. Олардың біршырыасы еңбекшілерді қабылдауға жақсы әзірленді. Рентген жабдықтары сияқты, санауан медициналық аспаптары мен дәрі-дәрмектер, азық-түліктер орындарға жеткізілді. Сауықтыру орындарына осы күннің өзінде-ақ неше жүздеген адамдар тыныға бастады. Олардың ішіне Урал мен Сибирьден, Орталық және басқа тұрғықан республикалардан келгендер аз емес.

Әрине, курорттар мен санаторийлердің жазғы маусыммен аяқталуы бастау, демалысқа немесе емделуге келген адамдарды қабылдау ыңғайлы істің тек бастамасы ғана. Демалысты бүкіл маусым бойына көңілді өткізу үшін сауықтыру орындарының жұмысы осы бастап жан-жақты өртеніп, жолға қойылуға тиіс.

Емделуін өң қалайты, пайдалы түрі тамақ есепі түсінікті. Курорттар мен санаторийлердегі, демалыс үйлеріндегі демалушылар азық-түліктің қандай түрінен болса да ешқандай тапшылыққа кездеспейді өррек. Оларға әзірленген тағамдар мейлінше дәмді және түр-түрі мол болуға қажет. Демалуға немесе емделуге келгендердің қанды көтеруіне ерекше назар аударылып, тамақ пен жорыққа шығу, концерт қойып, кинокартиналар көрсету, түрлі спорт ойындары жиі ұйымдастырылса, оның нәтижесі де солғұрлым жақсы болады. Әрбір курорт пен санаторийде демалушылар оқытатын газет, журнал, көркем әдебиет, саяси кітаптар, күнделікті жаңалық хабарлары тыңдап отыратын радиочақпатары және спорт алаңдары жеткілікті болуға тиіс.

Жазғы маусымның жақында ғана басталғанына қарамастан, кейбір жерлерде жаздың өзінде-ақ елеулі кемшіліктер байқалып отыр. Алматы, Оңтүстік Қазақстан облыстарында сауда ұйымдары басшыларының ікемсіздігінен «Шымған» мен Алматы маңайындағы санаторийлер ет және ет тарамдарымен қерегініне қанағаттан-дырмаған. Алматы маңындағы курорттар мен санаторийлерге апрель мен май айына алғашқы жартысында ет және ет тарамдары үнемі жем беріліп келді. Мысалы, «Дарғалы» демалыс үйі осы уақыт ішінде өзінде берілуге тиісті ет өнімдерінің жартысын-ақ алған. Семей облысындағы «Березовка», Бекшетау облысындағы «Шұчы» санаторийлерінде кино көрсету жолға қойылмай келеді. Қазақ ССР кинолаңыру басқармасы мен кинопрокат қорыты бұл мәселені жоспарымызда жоқ

деген сыйтаумен бығым да ескеруіс қалдырып отыр.

Қазақстандағы курорттар мен санаторийлердің көпшілігінде тұрақты ізгілер-айым ауысып отырады, өткені, олар өздерінің демалыс кезінде, жаңы маусым-алық сақтау министрлігінің курорт басқармасы мен ББС-тың Қазақстандағы жұмысінде тез жоюға міндетті.

Жазғы маусымда, еңбекшілердің демалып, емделетін кезінде курорттар мен санаторийлердің, демалыс үйлерінің жұмысын мықтап жақсарту қажет. Республиканың медициналық жабдықтар мен дәрі-дәрмектерін тиісті мөлшерде жеткілікті болуына қамтамасыз етулері керек. Өйткені, емделуші адамдардың денсаулығын қалпына келтіруге бұл шаралар айрықша маңызды роль атқарады.

Жазғы маусым ішінде барлық жұмысшылар мен колхозшылар, интеллигенция мен мектеп оқушылары түгелдей курорттар мен санаторийлерде, демалыс үйлерінде тынығу ешбір мүмкін емес. Сондықтан қарамағында демалыс үйлері бар министрліктер мен басқармалар, кәсіпорны-лар өздерінің демалыс үйлерін дереу тәртіпке келтіріп, олардың жазғы маусымда үзіліссіз толық жұмыс істеуін қамтамасыз етулері қажет. Мұндай министрліктер мен басқармалардың, кәсіпорнылардың, кәсіподақ ұйымдары демалыс үйлерінің жұмысын қатаң бақылап, еңбекшілердің денсаулығын көп және жақсы демалуға қалағалап отыруға тиіс.

Пионерлердің жазғы лагерін ойлағандай дайындықпен ашып, олардың жұмысын бүкіл маусым бойына ұйымшылдықпен жүргізу, мектеп оқушыларының саяқаттары мен жорықтары ұйымдастыру, қала-лық парктар мен стадиондардың, спорт алаңдарының үзіліссіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету — маңызды іс. Еңбекші қалалық, аудандық партия комитеттері, Совет атқару комитеттері, жергілікті партия, кәсіподақ және қосмол ұйымдары жазғы демалысты ойлағандай өткізуді жазырып бастап ойластырып, бұл жөнінде жасалған жоспарлар мен белгіленген шаралардың мүлтіксіз жүзеге асырылуын көздеулері шарт.

Қазақстанның табиғи байлығы да зор. Түрлі аурулары емделуге шипалық қасиеті күшті тұзды-батпақты көлдер, минералды ыстық сулы булақтар, жылы қарағайлы ормандар бізде өте көп. Бұлардан бірнеше курорттар мен санаторийлері, демалыс үйлерін ашуға болады. Асылында, Қазақ ССР Денсаулық сақтау, Оқу, Ауыл шаруашылығы, Совхоздар, Түсті металлургия министрліктері және басқа ірі кәсіпорнылар бірлесіп отырып, республикамыздың осындай табиғи байлықтарын пайдаланудың нақты шараларын жөдел қолдануға тиіс.

Республикамыздың тамаша табиғи байлықтарын халық мүдесіне қызмет етуге толық пайдалана отырып, барлық курорттар мен санаторийлердің, демалыс үйлерінің, пионер лагерінің, қалаалар мен ауыл-селолардағы мәдени орындардың жұмысын жазғы маусымның алғашқы күндерінен бастап жолға қойып, еңбекшілердің жазғы демалысын барлық жері өте көңілді және ұйымшылдықпен өткізейік!

26 май
Лекзалар О.
ССРО Жоғ.
Мүшесі Ж.
Бірінші сө.
Спаяның 6.
Бетінің 1.
ССРО Ми.
Бірінші 9.

БЕЛГІ
дөстегі
Президи
талық
Н. С. И
ССРО М
Н. А. І

Қы
Қы
және
басп
Қы
Со
Одаг
ның
Одаг
лық
аты
вия
екб
ту

сл
от
де
ж
бі
х
х
у
і

25. Студент жастардың көркем өнерпаздығына байқау (Конкурс творческих работ студенческой молодежи), 29 мая

Барлық елдердің пролетарлары, бірлесіңдер!
Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

126 (9708) ЖЕКСЕНБІ, 29 МАЙ 1955 ЖЫЛ. Бағасы 20 тиын Шағы басталғанына 34 жыл

Студент жастардың көркем өнерпаздығына байқау

Алматы қаласындағы жоғары оқу орындары мен техникумдары студенттерінің көркем өнерпаздығына байқау болды. Оған қаладағы 10 жоғары оқу орны мен 8 техникумның коллективтерінен төрт мыңға жуық адам қатысты.

Байқау студент жастардың ғылым негіздерін тығнақты меңгерулерімен бірге, олардың өнерпаздықтарының да әжептәуір өсіп отырғанын, эстетикалық, көркемдік, сезімдерінің де зор өкенін көрсетті. Әсіресе Қазақтың мемлекеттік педагогикалық әйелдер институтының өнерпаз қыздарына тыңдаушы жұртшылық аса риза болды. Құрамында 160 адам бар институттың хор коллективі байқауда композитор Б. Ерзақовичтің «Коммунизм құрылысы», болгар халық әні «Э-хо» әндерін сазына келтіріп орындады. Сондай-ақ студентка Туғанбаева орындаған «Абай» операсындағы Ажардың ариясы мен Соловьев-Седойдың «Менің туған елім» әні тыңдаушыларға байыпты жетті. Институттың оркестр коллективі де көркем өнерпаздар байқауына лайықты өзіндікпен келгендігін көрсетті.

Қазақтың мемлекеттік ауылшаруашылық институтының көркем өнерпаздар коллективі үлкен бағаға ие болды. Студент Мұқанов орындаған жас композитор Мұқамеджановтың «Жарқ етпес қара көңілім не қылса да» (сөзі Абайдікі) әні, студентка Сәрменова орындаған композитор Жұбановтың «Бөгетшім» әні, халық аспаптары оркестрінің орындауындағы Динаның «16-жыл», Құрманғазының «Ақсақ киік» күйлері әсерлі шықты. Оркестрдің үнінен әсем сазды, шебер орындаушылық пен студенттердің музыкаға деген сүйіспеншілігін аңғару қиын емес.

Быйылғы байқаудан мынадай жағдай-

дың көрінгендігін де атап айту керек. Әсіресе Қазақтың кен-металлургия, заң институттары мен С. М. Киров атындағы мемлекеттік университет көркем өнерпаздарының репертуары композиторларымыздың жаңа шығармаларымен байланып түскен.

Байқауға қатысқан арнаулы оқу орындарының ішінде темір жол техникумының көркем өнерпаздары жақсы көрсеткішке ие болды. Техникумның хор коллективі Захаровтың «Біздің күшіміз», Дунаевскийдің «Сапар» әндерін тамызжыта орындады. Осындай табыстарға тамақ өнеркәсібі, электр байланысы техникумдарының көркем өнерпаздар коллективі де ие болды.

Төреші комиссияның ұйғарымы бойынша бірінші орынды Қазақтың мемлекеттік педагогикалық әйелдер институтының, екінші орынды кен-металлургия институты мен заң институтының, үшінші орынды Қазақтың С. М. Киров атындағы мемлекеттік университеті мен Қазақтың мемлекеттік ауылшаруашылық институтының көркем өнерпаздар коллективтері алды. Ал арнаулы оқу орындарының ішінде бірінші орын темір жол техникумының көркем өнерпаздар коллективіне берілді.

Байқау, сонымен бірге, кейбір оқу орындарының бұл сыяқты маңызды іске лайықты өзіндіктерімен келмегендігін көрсетті. Мысалы, физкультура институты мен есеп-кредит және кино техникумдарының коллективтері байқауға жете дайындалмаған. Алдағы уақытта оқу орындарының дирекциялары мен партия ұйымдары бұл кемшіліктерден тиісті қорытынды жасауы тиіс.

Б. ДОСПАНОВ.

Қамқорлық

Біздің еліміздің балалары — дүние жүзіндегі ең бақытты балалар. Олар Коммунистік партия мен Совет үкіметінің мейірімді сүйіспеншілігі мен әкелік қамқорлығына бөленген. Мұны біздің қолхоздың өмірінен де айқын көруге болады.

Қолхозымыз онша үлкен емес, шағын. Өткен жылғы табысымыз 3 миллион 300 мың сомдай болды. Қолхозшылар әр еңбеккүште 3 килограмнан астық, 2 сомнан ақша алды. Ауыл шаруашылығы артелінің 1800 сыйыры, 12 мың койы, 500-дей бақпасына бірнеше мың сом қаржы бөлінді. Бұлар 30 мың сом, ал үстіміздегі жылы 150 мың сом қаржы бөлінді.

Қолхозда еңбекшілердің қамқорлығымен ашылған 4 балалар бақпасы мен яслиі бар. Оларда қолхозшы шаруалардың 170-ге жуық баласы тәрбиеленеді. Бұлардың ішінде, әресе, қолхоз орталығындағы балалар бақпасының жұмысы жақын. Бақпаның жаңа типті 8 бөлмені үйі бар. Шешіеніңі жататын, тамақтанатын, ойнайтын орындары өз алдына. Музыка аспаптарында ойнауға үйрететін, ән айтып, би билеуге жаттықтыратын арнаулы бөлмелер де жұмыс істейді.

Балалардың таза ауада ойнауы үшін аула ішіне неше түрлі ағаштар өсіліп, аландар жасалған. Мұнда 70-ге жуық бала тәрбиеленеді. Қолхоздың басқа ұястарындағы үш балалар яслиінің жұмысы да осындай. Барлық бақшалар мен яслилерге жаңадан толық жабыдымен 150 тәсек сатып алынды.

Міне, мұның бәрі қолхоздағы балалы әйелдердің сабилерін бақпаға, яслиге беріп, алаңсыз жұмыс істеулеріне жасалған жағдай болып табылады. Біздің қолхозымызда жұмыс істейтін адамдардың жартысынан көбі әйелдер. Көзір шаруашылықтың әртүрлі саласына 300-дей әйел белсене қатысады. Сондықтан да балалар бақпасы мен яслиінің бұл күндерде атқаратын ролі ерекше болып отыр. Қолхозның әйел Раиса Ким төрт баласының бәрін де бақпаға беріп, өзі қызылша плантациясында алаңсыз қажырлы еңбек етеді, сөйтіп күндік нормасын үнемі асыра орындайды. Екі балалы Елена Ким қолхоздағы озаттардың бірінен саналады. Ол күндік нормасын 1,5 — еседен асыра орындап жүр. Сауыншы Томалдиева сыйырдан сүтті көп сауып, басқаларға еңбек үлгісін көрсетуде.

Қолхоз жанынан әйелдер босанатын үй салынып жатыр, жағында пайдалануға берілмек.

Қолхоз басқармасы мен партия ұйымы жас ұрпақты оқытып, тәрбиелеу ісіне үнемі қамқорлық көрсетуде. Қолхозда бір орта мектеп, екі жетіжылдық, бір бастауыш мектеп бар. Панфиловшылардың бастамасына үн қоса отырып, ауыл шаруашылығы артелінің мүшелері үлкен шаралар белгіледі. Қолхозшылар өздерінің жыйналысында Сарыбұлақ ұястогінен жаңадан бастауыш мектеп үйін және жайылымдағы малшылар балаларының жатып оқуы үшін орта мектеп жанынан 40 орынды интернат салу, бір мектепке бу жылуын беру жөнінде қарар қабылдады.

Біздің жас ұрпақ қолхоздың болашақ иелері. Сондықтан да олар мектепте оқып жүрген кезінен-ақ еңбек сүйгіш болып өсуі тиіс. Оқушыларды еңбекке дағдыландыру үшін мектептің оқу-тәжірибе участогіне арнап үш гектар жер бөлік. Сонымен қатар екі бригада да жаңадан балалар яслиі салды. Өткен жылы пионер бөлмесінен кітапхана ашылды.

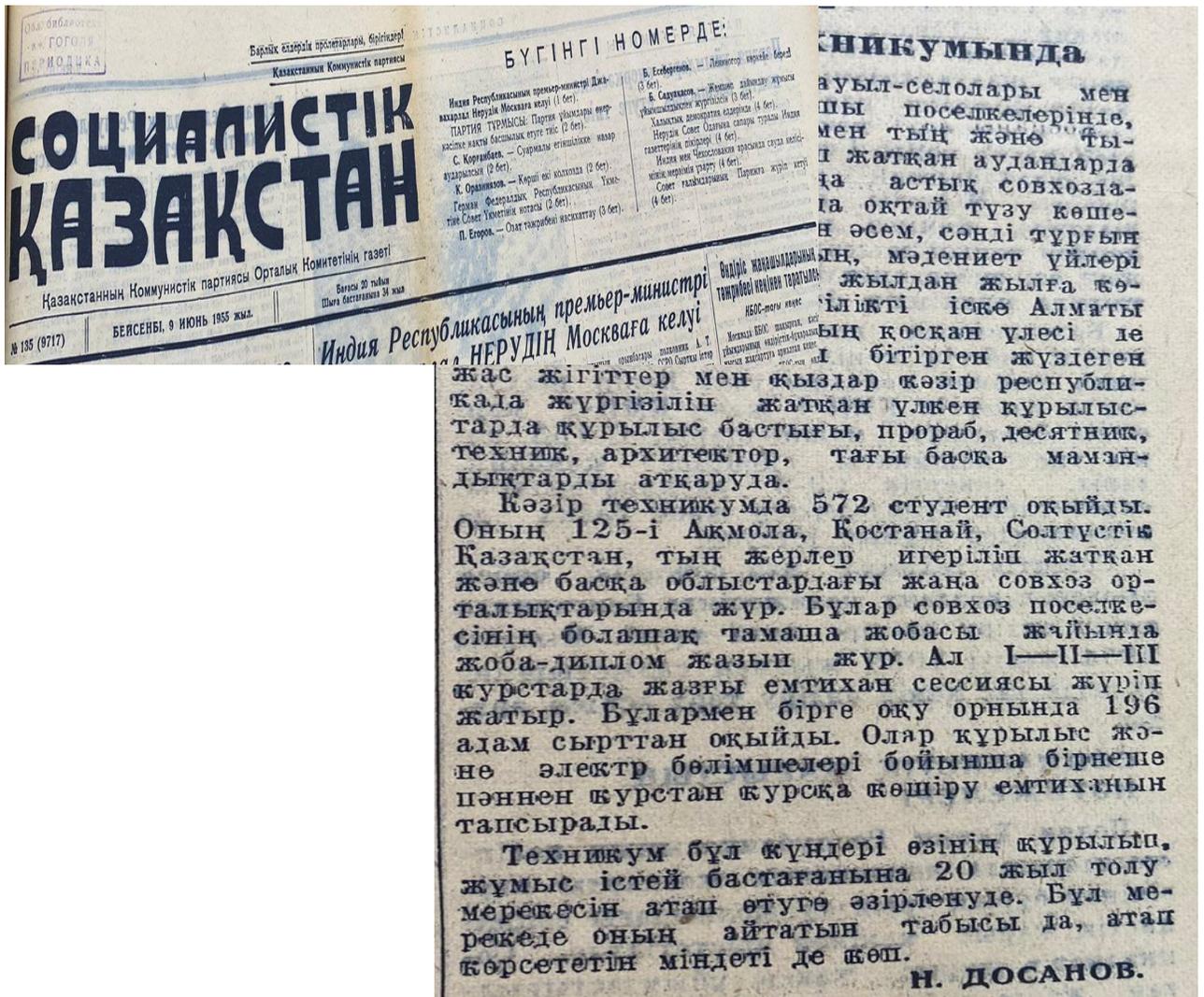
Біз социалистік қоғамның мәдениетті, білімді, саналы азаматтарын — коммунизмнің белсенді құрылысшыларын тәрбиелеу ісін бұдан былай да күшейте береміз.

А. КИМ,

Абай атындағы қолхоздың председателі.

Талдықорған облысы,
Қаратад ауданы.

29. Құрылыс техникумында (В строительном техникуме), 9 июня

30. Балалар ясилері (Детские ясли), 9 июня

Балалар ясилері

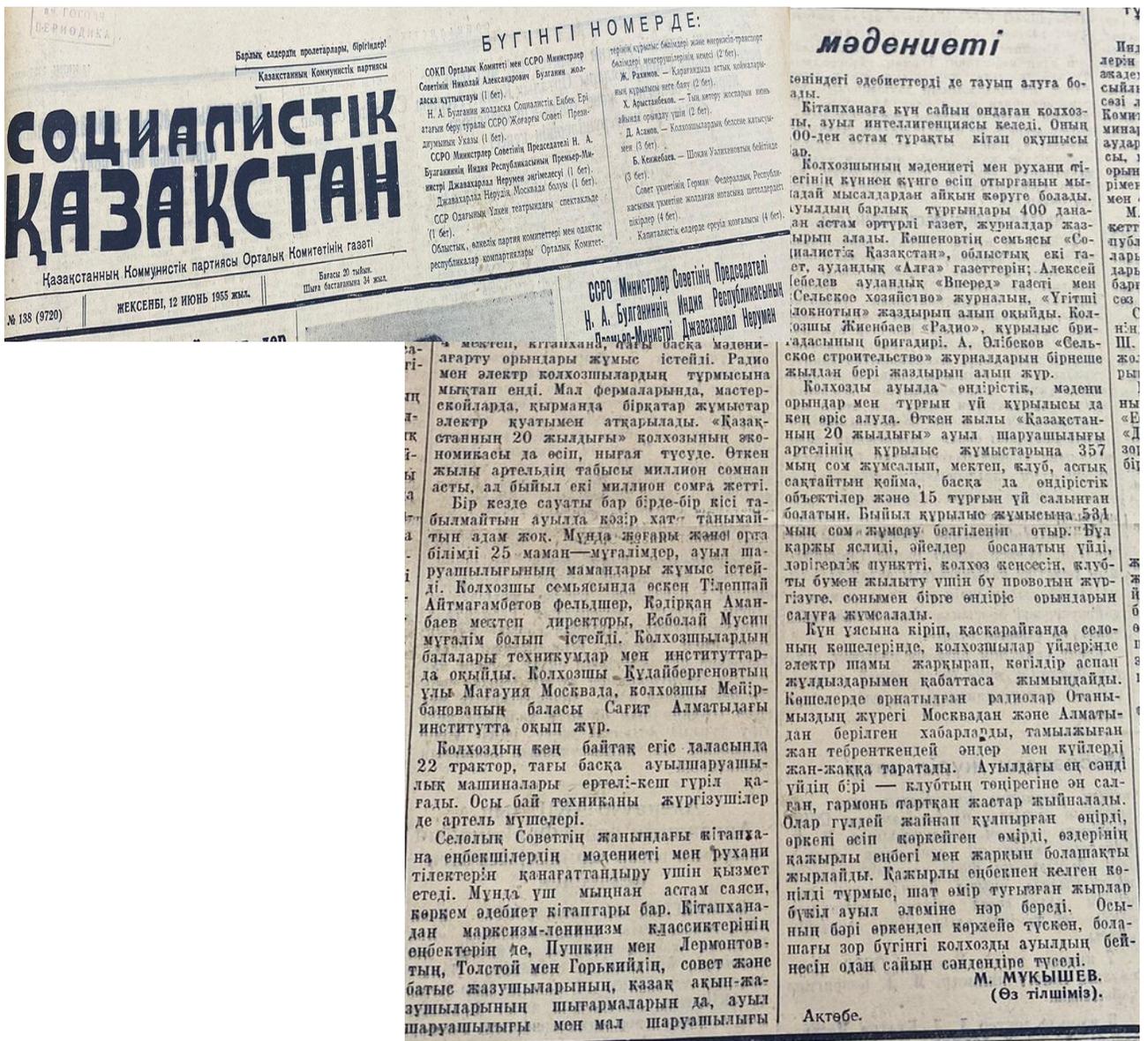
Қызылорда облысы, Қазалы ауданының колхоздарында балалар мекемелері көбейіп келеді. «Қазақстанның 30 жылдығы», «Қызыл ту», Сталин атындағы колхоздарда тұрақты балалар яслиі ашылып, жұмыс істей бастады.

«Қазақстанның 30 жылдығы» колхозының балалар яслиі жақсы жабдықталған. Мұнда 20 орын бар. Яслиге 6180 сомның төсек-орны, ыдыс-аяқтары сатып алынды. Балалар яслиін Дәулетова жолдас басқарады. Ол жас нәрестелердің жақсы тәрбие алуына айрықша көңіл бөледі.

Сталин атындағы колхоздың балалар яслиінде 15 орын бар. Яслиді жабдықтау үшін 6 мың сом жұмсалды. Ясли менгерушісі Жетілгенова жолдас өз ісіне ұқыптылықпен қарайтын байсалды адам. Колхоз әйелдерінің көбісі өз балаларын яслиге беруде.

Б. ҚАРАҒҰЛОВ.

31. Бір ауылдың мәдениеті (Культура одного аула), 12 июня

Барлық елааратт пролетарлары, Өргігері!
Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТИК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 138 (9720) ЖЕКСЕНБІ, 12 ИЮНЬ 1955 жыл.

Бағасы 20 тиына.
Шыға бастағанына 34 жыл.

БҮГІНГІ НОМЕРДЕ:

СОХП Орталық Комитеті мен ССРО Министрлер Советінің Николай Александрович Бугаева жолдасқа құттықтауы (1 бет).
Н. А. Бугаеваны жолдасқа Социалистік Еңбек Ері атағын беру туралы ССРО Жоғарғы Советі Президиумының Указы (1 бет).
ССРО Министрлер Советінің Пресс-аттешейі Н. А. Бугаеваның Индия Республикасының Премьер-Министрі Джавахарлал Нерумен әңгімелесуі (1 бет).
Джавахарлал Нерудің Москвада болуы (1 бет).
ССР Одағының Уақыт театрындағы спектакльдері (1 бет).
Областық, өлкелік партия комитеттері мен облыстық республикалық комитеттерінің Орталық Комитетінің құрылымына өзгерістер және өнеркәсіп-транспорт бөлімдері, институттарының жеткізілуі (2 бет).
Ж. Рахмолов — Қарағандыда астық қоймаларының құрылымының бірі (2 бет).
Х. Артыстабақов — Тын мұңуу жолдарын көрсеткен астық өндірушісі (2 бет).
Д. Асанов — Қолхозшылардың бөлесіне алтыншымен (3 бет).
Б. Көкжолбаев — Шығыс Қазақстанның бөлінісіне (3 бет).
Совет үкіметінің Германия Федеративтік Республикасының үкіметіне жолдаған телеграммалары (4 бет).
Коммунистік өлдерде өсуінің қозғалысы (4 бет).

ССРО Министрлер Советінің Пресс-аттешейі Н. А. Бугаеваның Индия Республикасының Премьер-Министрі Джавахарлал Нерумен

мәдениеті

өзіндегі әдебиеттерді де тауып алуға болады.

Кітапханаға күн сайын ондаған колхозтың ауыл интеллигенциясы келеді. Оның 100-ден астам тұрақты кітап оқушысы бар.

Колхозшының мәдениеті мен рухани өмірінің күннен күнге өсіп отырғанын мынадай мысалдардан айқын көруге болады. Ауылдың барлық тұрғындары 400 дана астам әртүрлі газет, журналдар жазырып алады. Көшеновтің семьясы «Социалистік Қазақстан», облыстық екі газет, аудандық «Алға» газеттерін, Алексей Ебедев аудандық «Вперед» газеті мен «Сельское хозяйство» журналын, «Үгіттің локмотиві» жаздырып алып оқиды. Колхозшы Жиенбаев «Радио», құрылыс бригадасының бригадирі, А. Әлібеков «Сельское строительство» журналдарын бірнеше жылдан бері жаздырып алып жүр.

Колхозды ауылда өндірістік, мәдени орындар мен тұрғын үй құрылысы да кең өріс алады. Өткен жылы «Қазақстанның 20 жылдығы» ауыл шаруашылығы артелінің құрылыс жұмыстарына 357 мың сом жұмсалып, мектеп, клуб, астық сақтайтын қойма, басқа да өндірістік объектілер және 15 тұрғын үй салынған болатын. Быыл құрылыс жұмысына 534 мың сом жұмсау белгіленіп отыр. Бұл қаржы яслиді, әйелдер босанатын үйді, дәрігерлік пунктті, колхоз кеңесін, клубты бүтін қылтуы үшін бұл қаржыны жұргізуге, сонанмен бірге өндіріс орындарын салуға жұмсалды.

Күн уақытына кіріп, қасқарайғанда селонның көшелерінде, колхозшылар үйлерінде электр шамы жарқырап, көгілдір аспан жұлдыздарымен қабаттаса жымылдайды. Көшелерде орнатылған радиолар Отаншынның жүрегі Москвадан және Алматыдан берілген хабарларды, тамылжыған жан тебенткендей әндер мен күйлерді жан-жаққа таратады. Ауылдағы ең санды үйдің бірі — клубтың төңірегіне ән салған, гармонь тартқан жастар жыйналады. Олар гүлдей жайнап құлпырған өңірді, өркені өсіп көркейген өмірді, өздерінің қажырлы еңбегі мен жарқын болашақты жырлайды. Қажырлы еңбекпен келген көпшілікті тұрмыс, шат өмір туғызып жырлар бүкіл ауыл аламына нәр береді. Осының бәрі өркендеп көрмейе түскен, болашағы зор бүгінгі колхозды ауылдың бейнесін одан сайын сәнденіп түседі.

М. МҰҚЫШЕВ.
(Өз тіліміз).

Ақтөбе.

32. Балалардың жазғы саяхаттары (Летние путешествия детей), 12 июня

Балалардың жазғы саяхаттары

Алматы мектептерінің көпшілігінде оқу жылы аяқталды. Мыңдаған жас ұландар жазғы демалысқа шықты. Олардың бйылғы саяхаты қызғылықты да көңілді болмақ. Мектеп оқушылары туған өлкенің өсімдік және жануарлар дүниесімен, ауыл шаруашылығымен танысады. Тәжірибелі экскурсияшылар олардың саяхатына басшылық жасайды.

Көптеген оқушылар қала маңындағы колхоздарға барып, ауыл шаруашылығымен — егістіктерді күту, жемшөп дайындау, мал бағу жұмыстарымен танысады. Колхоздарға практикалық көмек көрсетеді. 550 оқушы «ССРО-ның жас турисі» значегіне норма тапсыру үшін көңілді саяхаттарға шығады.

Орта мектептердің мыңнан аса оқушылары емтихан аяқталғаннан кейін туысқан республикаларға сапар шегеді. Олар Москва, Ленинград, Фрунзе, Симферополь және басқа қалаларға барады. Көптеген оқушылар Қазақстанның тың және тыңайған жерлерін игеріп жатқан аудандарына жорыққа шығады.

Г. ШАПОВАЛОВ.

33. Қарағанды медицина институтының алғашқы түлектері (Первые выпускники Карагандинского медицинского института), 26 июня

Қарағанды медицина институтының алғашқы түлектері

Коммунистік партия мен Совет үкметі елімізде ғылым мен мәдениеттің дамуына күнделікті көңіл бөліп, қамқорлық жасап отырады. Бір ғана осы салаға арналып жылына миллиондаған сом қаржы жұмсалады, жаңа оқу орындары ашылады, бұларда мыңдаған жас жігіттер мен қыздар оқып, маркстік-лениндік білім алады. Соның бірі — Қарағанды медицина институты. Институт 1950 жылы Қазан қаласындағы стоматология институтының негізінде ұйымдастырылған еді.

Сонан бері небәрі бес жылдай ғана уақыт өтті. Қысқа мерзім ішінде оның оқу-материалдық базасы едәуір нығайды, әртүрлі практикалық жұмыстар жүргізуге аса қолайлы көптеген лабораториялар мен кабинеттер ұйымдастырылып, олар жаңа үлгідегі көрнекі құрал, приборлармен молынан жабдықтала түсеті. Адам өмірінің болашақ сақшылары — жүздеген студенттер кітаптан алған теориялық білімдерін осы лабораториялар мен кабинеттердегі көрнекі құралдардың көмегімен тыянақтап, нықтай түседі. Көзір институтта 33 кафедра жұмыс істейді. Келесі оқу жылында мұндағы студенттердің саны 1800-ге жетпек, ал оның жанынан тағы да кешкі институт ашылмақ.

Міне жоғары оқу орны студенттерінің, профессор-оқытушылар құрамының көптен күткен сағаты да соқты. Республикамыз-

дың бірсыпыра өнеркәсіп орындары мен колхозды ауылдарындағы, әсіресе жаңа совхоздардағы дәрігерлік пункттерге өзіннің алғашқы түлектерін — 94 түлегін аттандырулы. Бітіргендердің ішінде көп жыл бойы институт кәсіподақ комитетінің председателі болған Юра Ямсков, комсомол ұйымының секретары Төрегелді Шорманов пен курс старостасы Саша Петров, студенттер ғылыми қоғамының председателі Толя Захаров және Соңя Салахова, Роза Мақазанова, Валя Дорофеева сыяқты оқу озаттары, институт өмірінде болып жататын аралуан қоғамдық жұмыстарға белсене қатысқан коллектившіл жастар бар.

Бұл күндері институт бітірген жас дәрігерлерге дипломмен бірге болашақта жұмыс істейтін МТС-і, колхозы, совхозы, поселкесі көрсетілген жолдама қоса тапсырылуда. Диплом мен жолдама берер алдында комиссия мүшелерінің:

— Жұмысқа қайда барғыңыз келеді?— деген сұрағына, олар бірден:

— Партия қайда жіберсе, сонда барамыз! — деп жауап береді.

Халық игілігіне, ел мүддесіне сай етіңдер, жас достар!

доцент П. ПОСПЕЛОВ,
Қарағанды медицина институтының директоры.

34. Балалар магазині (Детский магазин), 6 июля

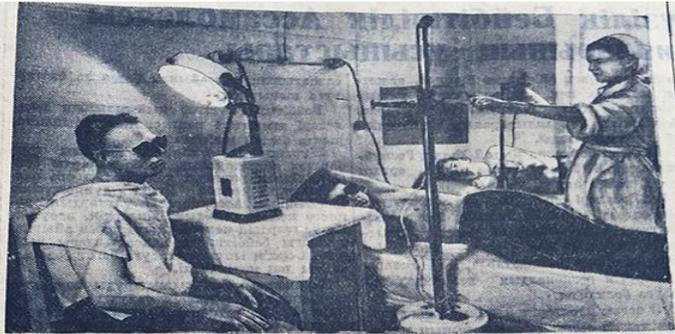
35. Пионерлер сарайы (Дворец пионеров), 6 июля

«Армық елдерди пролетарлары, бірігіңдер!»
Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 158 (9740) СӘРСЕНБІ, 6 ИЮЛЬ 1955 жыл. Батасы 20 тиын. Шығу бастағанына 34 жыл.

Қарағандының Пархоменко атындағы заводдың медициналық пунктінде физиотерапевтік кабинет ашылды. Ол ең жаңа жабдықтармен қамтамасыз етілген. Суретте: физиотерапевтік кабинетте ауруларды емдеу. Суретті түсірген П. Федоров. (ҚазТАГ).

Түйме

О бастап
гешелеу
ол № 74
рілген. 1
1947 жы
қатынас
ған да «
ркісі к
ген де
жыл т
ші.

Үйде
гендей
ғайып
ті. Ал
шабад
яқты
шылт
ты. О
Осыда
кеп е
Со
лерді
са д

са д
сіз
жер.
Ү
дағы
хал
өз
тем
жа
ген
ма
де
қу
қа
бу
ж
ж
ж
ж
ж

Пионерлер сарайы

Астананың Карл Маркс және Комсомол кешелерінің бұрынғыдағы екі қатарлы үй маңайшасына «Қош келдіңдер» деп жазылған сөздер айрықша көзге түседі. Бұл — қазадағы пионерлер сарайы. Оған жіргенде өнердің әр саласымен шұғылданып, жұмыс істеп жатқан балаларды көресіз.

Пионерлер сарайы — қала оқушыларының сүйікті орны. Мұнан ертегі-кеш балалар үзілмейді. Олар сарайда өздерінің білімін арттырады, өнерге жаттығады.

Пионерлер сарайында тұрақты 25 үйірме бар. Оның ішінде драма, ән-күй, музыка, домбыра үйірмелері, радио, авиамоделдер, фото, кесте тігу үйірмелері және басқалары бар. Үйірмелерді мамандар басқарады.

Жақында жаттығу аэродромында оқушы авиамоделшілердің қалалық жарысы болып өтті. Жарысқа пионерлер сарайының 40 авиамоделшісі қатысып, алдыңғы қатардан орын алды. Әресе, оқушы Хиннің моделі ерекше көзге түсті. Сол сыяқты оқушы Жылқышынның моделі де жақсы баға алды.

Пионерлер сарайына келетін 300-ге жуық оқушы тұған өлкені зерттеу саяхатына шығып қайтты. Олар Приют бұлағына, жаттығу аэродромына, Байсеркеге,

су электр станциясына барды. Пионерлер лагерлерінде төрт рет концерт көрсетті. Держинский атындағы паркте оқушыларға «Көгілдір гүл» атты спектакль, пионерлер үйінде «Аист» балетін көрсетті.

Бес жыл бойына пионерлер сарайында үзбей қатысқан, үстікіздегі жылы онжылдықты бітірген оқушыларға арнап қоштасу кешін өткізу үшін көзір сарай өнерпаздары қызу дайындалуда. Жақында жоғары класс оқушыларының клубы ұйымдастырылады. Клубтың басқармасы сайланып, олар жоспары түрде лекция-әңгіме өткізіп тұрады.

Қалада июль айында оқушылардың бейнелеу искусствосының көрмесі, «Пионерлер жазы» деген тақырыпта фотомен аустенушілердің конкурсы өткізіледі. Бастауыш мектептердің оқушылары үшін қуыршақ пен ойыншық мейрамын өткізуге әзірлік жүргізілуде.

Пионерлер сарайының волейболшылар командасы пионер лагерінің демалушыларымен жолдастық кездесуге барады. Сонымен қатар оқушылар өздерінің каникулында Алматы облысының қолхозлары мен мал жайылым участюктеріне барып, концерт көрсетіп қайтуға ұйғарды.

36. Пионер лагері ашылды (Открылся пионерский лагерь), 9 июля

Казақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Казақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 161 (9743) СЕНБІ, 9 ИЮЛЬ 1955 ЖЫЛ. Бағасы 20 тиын. Шығу бастауына 34 жыл.

БҮГІНГІ ГАЗЕТТЕРДЕ:

«СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН»
Советтік Қазақстанға (1 бет).
ОЗАТ ТӘЖРИБЕНІ БУҚАРА ИТІЛІГІНЕ АЙНАЛДЫ: РАЙЛЫҚ Ғ. ЖАНАТҚАН. — Сапалы агромеритті мол ауылдық жолдары (1 бет).
МАЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫН ОНАН БІРІ БӨКЕНДЕТУ ЖОЛЫНДАҒЫ СОЦИАЛИСТІК ЖАРЫС. А. Ақпосбаев. — Ауыл өкілдерінің бірлесуі жолы (2 бет).
А. Шапа. — Коммунистер кәсіпке түрленуге тәліс (2 бет).
Солғы поштадан (2 бет).
БІРІНШІ ОРЫС РЕВОЛЮЦИЯСЫНЫҢ 50 ЖЫЛДЫҒЫ: А. Тимофеевский. — Буржуазиялық-демократиялық революцияның социалистік революцияға ұласуына зор ықпал тудырды (2,3 беттер).
А. Тұрсынов. — Өңірден орта халық институт (3 бет).
И. Бекмурзаев. — Талақты мектептерде (3 бет).
Республика және шетел хабарлары (3,4 беттер).

«КАЗАХСТАНСКАЯ ПРАВДА»
БАСМАҚАЛА: Құрылыс жұмыстары тез уақытпен аяқталып жатыр.
РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТЫЛАРЫНЫҢ СОЦИАЛИСТІК ЖАРЫСЫ.
ПАРТИЯ ТҮРМЫСЫ: В. Фадеев. Жасөспірім ауылдық партия комитеті тәрбиесіне өтпеді.
С. Темірқалың. — Бұқара колхозының өрлеуі.
А. Қаракерей. — Бөкей ордасы мектептері.
М. Наурызбаев. — Еңбекшілер.
Б. Байтұрсынұлы. — Еңбекшілер шаруашылығының жандануы.
Ш. Шарипов. — Дарын мектептері мен өмірлік мектептері.
Я. Кропоткин. — Қазақстандағы халықтар арасындағы достық.
Шетел хабарлары.

ЫЛДЫ

ы таяу жер-
Мұнда завод
лерінің жүз-
лагерьдің ма-
тай жабдық-
талған, алғашқы күндердің өзінен-ақ жас ұрпақты қоғамдық еңбекке баулайтын, денесін шынықтыратын жалпы үйірмелер жұмыс істей бастады.

Балалар лагерінде болатын уақыттарының ішінде Молотов атындағы ауылшаруашылық артелине, сыйыр фермасына, көрші жерге орналасқан темір жол және қалалық пионер лагеріне экскурсия жасайды. Жуырда аға пионер вожаты Е. Мажитова пионерлерге М. Горькийдің, Жамбылдың шығармаларынан үзінділер оқып берді. А. Фадеевтің «Жас гвардия» романы бойынша, Совет Одағының Батырлары С. Луганскийдің, Т. Бигельдиновтің ерліктері жайында қызықты әңгімелер айтты.

С. ТҮРСЫНОВ.

37. Мектептерді жаңа оқу жылына үлгілі әзірлейік (Образцово подготовим школы к новому учебному году), 12 июля

12 ИЮЛЬ 1955 ЖЫЛ.

МЕКТЕПТЕРДІ ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНА ҮЛГІЛІ ӘЗІРЛЕЙІК

★ Мүмкіншіліктер толық пайдаланылсын ★

28 гвардияшы атындағы ауданның басқа қолхоздары сияқты Ворошилов атындағы ауылшаруашылық артелі де — өзі салалы шаруашылықтардың бірі. Оның кең көлемді аймағында мыңдаған тектар егін жайқалады, алыстағы жайылымдарында қора-қора қой, табын-табын жылқы және сыйыр бағылады. Бұрынғы «Бөксай», «Он жас», «Бірлік» қолхоздарынан іріленгеннен кейін артельдің жылқы табысы 1,5 миллион сомнан асып кетті.

Осыған қарай халықтың материалдық жағдайы да жақсарып жетеді. Қазір қолхоз орталығы — Аралтөбе селосында 300-ден астам үй бар. Бұл үйлердің бәрінде екі тәулігінің ертеңінде де, кешінде де радио сөйлеп тұрады, әрбір үй Ильяш шағының нурына бөленген. Жақсы жабдықталған клуб та, әдебиет қоры 7 мың дана кітаптан асатын кітапхана да, дәрігерлік пункт пен мектеп те халық игілігіне қызмет етеді.

Бұл күндері қолхоз мектебіне өте күрделі, әрі жауапты міндет — жас ұрпақты мектеп қабырғасының өзінде-ақ практикалық істерге төселдіріп шығару міндеті жүктеліп отыр. Біздер, мектеп мұғалімдері, өзіміздің күнделікті оқыту-тәрбиелеу жұмыстарымызда осы мәселеге тыянақты көңіл бөліп отырамыз. Мектеп мастерсодындағы 5 мың сомның механика, электр салалары бойынша алынған көрсеткі құралдары, физика, химия кабинеттері мен оқу-тәжірибе участогі, әдебиет қорында бес мың дана кітабы бар кітапхана — бәрі де осы міндетті орындауға жұмылған.

Бірақ мына бір жағдайды айтпай кетуге болмайды. Қолхоздағы жетіжылдық мектеп еңбекшілердің бүгінгі өсіп отырған табын қанағаттандыра алмай отыр. Мектепті бітірген көптеген балалар тек жеті кластық ғана білім алып, оқуды оған өрі созу мүмкіндігінен айрылуға алады. Олардың орта білім алуымен санасып жүрген ешкімді көрмейсіз. Мысалы, өткен оқу жылында мектепті 24 шәкірт бітірген еді, соның 22-сі қазір бес жүр. Ал бытып бітірген 28 оқушының да жаңа оқу жылында қайда, қалай оқыры белгісіз. Жетіжылдықты бітірген бірқатар балалар өздері тұрған қолхоздан шалғай жатқан орта мектепке оқиды, бірақ жағдай жасамағандықтан олардың басым көпшілігі оқуды тастап кетіп жүр.

Міне осы жағдайдың бәрі Ворошилов атындағы қолхоздың жетіжылдық мектебін орта мектепке айналдыруды керек етеді. Бұл жөнінде көп жылдан бері мәселе де көтеріліп келеді, жергілікті ұйымдар мен облыстық партия, совет орындары да жақсы біледі. Еңбекшілер қолхоздың есеп беру-сайлау жыйналысында да айтты. Қолхозшылар класс бөлмелерін көбейту үшін, алыс бригадалардан келетін балалар тұрып оқыйтын интернат үйін салу үшін өз еңбектерінен жүз мың сом қаржы да жыйнап берді. Бір сөзбен айтқанда, мүмкіндік толығынан жеткілікті. Ама! Не, осы мүмкіндік ойдағыдай пайдаланылмай қалып жетеді.

Бізбен жәрші панфиловшылардың балаларды оқыту, тәрбиелеу жұмысына аталық қамқорлық жәрсету жөніндегі бастамасы — игілікті бастама. Осы бастамаға лайықты үн қосып отырған Ворошилов атындағы қолхоз мүшелерінің талап-тілегі аяқсыз қалмасын, жаңа оқу жылына дейін қолхоздан орта мектеп ашылатын болсын, — тілек осы.

Б. ӘБІЛБЕКОВ,
Аралтөбе жетіжылдық мектебінің мұғалімі.
Талдықорған облысы.

38. Төрт класқа бір бөлме, бір мұғалім (На четыре класса – одна комната, один учитель),
12 июля

Төрт класқа бір бөлме, бір мұғалім

Жу ауданының «Екпінді» колхозында бастауыш мектеп жұмыс істейді. Балалары жас кезінен еңбек сүйіштікке баулуға, олардың өтілген материалды тынақсыз меңгеріп алуын қамтамасыз етуде бастауыш мектептің маңызды роль атқаратыны белгілі.

Бірақ, амал не, «Екпінді» колхозының бастауыш мектебіне аудандық оқу бөлімі ең жергілікті партия, совет ұйымдары өте көңіл бөлмей келеді. Осының салдарынан мұндағы оқушылар жүйелі білім алмайды, мектептің 4-классын бітіргендер жетіжылдық мектептің 5-классында пар, үлгіретіндіктен оқый алмайды.

Мысалы, 1954—55 оқу жылында мектепте небәрі 17 ғана бала оқыды. Сабақ ұлайша жүргізілді. I-ден 4-классқа дейін оқушылардың бәрі бір бөлмеде сығылып отырды да, бұлардың бәріне бір мұғалім сабақ берді. Бір мұғалім төрт класс айналасы 45 минуттың ішінде әртүрлі тақырыпты оқытып, үйретіп жүрді.

— Жағдайдың жоқтығынан оқу программасын да дұрыс өте алмаймын, — деп жүрді мұғалім М. Әбдікәрімов жолдас, — сондай тығыздықта әсіресе бірінші класс оқушыларымен жұмыс істеу өте-өте қызық екен.

Шынында да солай болды. Ән, күй, сурет, қол өнері сыяқты сабақтар жылы болайна өтілмей қалды. Ал мектептегі жалғыз мұғалімнің бұлардың бәрін бірдей жүргізуге шамасы жетпеді. Басқа жоғары жұмыстары да, мектептен тыс жұмыстар да атаусыз қалды. Ауданның Сарытау, Жанажол бастауыш мектептерінде де көп жылдан бері осындай жағдай орын теуіп келеді.

Аудандық оқу бөліміне және оның меңгерушісі Сүлейменов жолдасқа мұның өзі әншейінгі бір үйреншікті нәрсе сыяқты. Бастауыш мектептердің оқу-материалдық базасын нығайту, оларды мұғалім кадрларымен қамтамасыз ету жөнінде бөлім самарқау отыр. Жоғарыда аталған мектептердің күні бүгінге дейін арнаулы үймен де, кадрмен де қамтамасыз етілмей желе жатқандығының басты себебі міне, осында.

Бастауыш мектептерді жаңа оқу жылына көзірден бастап тыңғылықты зертлеу керек. Колхозшылар балаларын оқуға бергенде олардың сапалы, тынақты білім алуын ойлайтынын жергілікті ұйымдар ерте бастан ескеретін болсын.

М. БИРАХМЕТОВ.

Қарағанды облысы.

Мұғалімдер инициативасы

Энгельс атындағы жетіжылдық мектеп (Жалағаш ауданы) соңғы екі жылдың ішінде жөндеу жұмыстары айтарлықтай үлгісіз келген еді. Қыстың аязды күндері мен мектептің дымқыл, жанбырлы мезгілдерінде мектептің бірқатар класс кілемдерінің іргелері бусанып кететін. Мұның өзі оқу-тәрбие жұмыстарына да, балалардың денсаулығына да едәуір нұқсан келтіруі ықтимал еді.

Мектептің мұғалімдер коллективі бастауыш комсомол ұйымымен бірлесе отырып, мектеп үшін жаңадан үй салу туралы инициатива көтерді. Игілікті бастама-

ны мектеп дирекциясы қызу қолдап, оны шәкірттердің ата-аналары арасында жеңінен талқыға салды.

Құрылыс жұмыстары қарқынды жүргізілуде. Көздің өзінде мұғалімдер мен олардың оңдаған шәкірттері отыз мың дана кірпіш құйып, оны рет-ретімен жыйыстырып қойды. Енді аз күннен кейін жаңа мектеп үйінің қабырғалары қалана бастайды.

Е. НУРМУРАТОВ,

Энгельс атындағы жетіжылдық мектептің оқу бөлімінің меңгерушісі.
Қызылорда облысы.

39. Дүниежүзі аналарының үні (Всемирный день матери), 29 июля

Обла. бөлімшесі
№ 1000
ПЕРВОЛІНА

Барлық елдеріміз пролетарлары, бірлесіңдер!
Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 178 (9760) ЖҰМА, 29 ИЮЛЬ 1955 ЖЫЛ. Бағамы 20 тиын. Шығу басталғаны 34 жыл.

ДҮНИЕ ЖҮЗІ АНАЛАРЫНЫҢ ҮНІ

Алматыда Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

Алматыда Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегаты, Қазақ ССР Демократиялық қазақстандық университетінің директоры Б. БАЛТИРКОВА жолдасқан өңделі

Түркістан аймағының өкілі абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан. Бүкіл дүниежүзілік конгресстің делегациясының құрамына қазақстандық делегация мүшесі ретінде абылай 7-шінен бастап делегация мүшесі болып қатысқан.

40. Әйелдердің еңбек және тұрмыс жағдайларын онан әрі жақсарту туралы
(О дальнейшем улучшении условий труда и жизни женщин), 22 октября

К Б О С п р е з и д и у м ы н д а

Әйелдердің еңбек және тұрмыс жағдайларын онан әрі жақсарту туралы

КБОС президиумы кәсіподақ ұйымдарының әйелдердің еңбегі мен тұрмыс жағдайларын онан әрі жақсарту жөніндегі жұмысы туралы қаулы алды.

Қаулыда былай деп атап көрсетілді: әйелдердің еңбек жағдайы және оларды мәдени-тұрмыс жағынан қамту үздіксіз жақсарып келеді. Ана-әйелге ерекше қамқорлық жасалуда. Әйелдер босанатын үйлердің, балалар мен әйелдер консультацияларының, балалар бақшалары мен яслилерінің кең жүйесі құрылды.

Алайда, аналар мен балаларды қорғау және өндірісте жұмыс істейтін әйелдерді мәдени-тұрмыс жағынан қамту ісінде елеулі кемшіліктер бар. Және кәсіпорындарда әйелдердің еңбегін қорғау туралы заңдарды бұзу, аналардың шағымдары мен мұқтаждарына шаруашылық және кәсіподақ ұйымдары тарапынан тыңғылықты қарамау фактілері орын алып келеді.

КБОС президиумы кәсіподақтардың орталық комитеттеріне, республикалық және облыстық советтеріне әйелдердің еңбегі туралы қолданылып отырған заңдардың сақталуына ең қатаң бақылау қоюды тапсырды. Әйелдердің еңбегі мен тұрмыс жағдайларын онан әрі жақсартуға бағытталған нақты шаралар белгіленді. (ТАСС).

41. Батыс Қазақстан облысы (Западно-Казахстанская область), 22 октябрь

Батыс Қазақстан облысы. Зеленов ауданындағы Серебряков сельпосының көшпелі автодүкені мал жайылымына жиі барып тұрады. Суретте: аға шопан Н. Битеев және оның әйелі Ағипа автодүкеннен «Родина» радиоқабылдағышын алып тұрған кезі.

42. Бүкіл еліміздегі сияқты (Как и во всей стране), 6 ноябрь

Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің органы

№ 264 (9846) | ЖЕКСЕНБІ, 6 НОЯБРЬ 1955 жыл. | Бөлімі 20 тиың.
Шығу бастауына 34 жыл.

Бүкіл еліміздегі сияқты Калинин атындағы колхозда да (Алматы облысы) сан түрлі ұлттың адамдары: қазақтар, орыстар, ұйғырлар, украиндар, белорустар, чечендер және басқалары тұрған бір семьяда, зор ынтымақпен еңбек етуде. Суретте: колхозшылар жұмыстан қолдары бос уақытта Отанмыздың астанасы Москвадан хабар тыңдауды, граммофон пластинкаларын ойнатуды, газет, журнал оқуды дағдыға айналдырған (Солдан оңға қарай) Н. Елибақиева, П. Сысоева, С. Есбатыров, Қ. Елибақиев, А. Сысоева, Л. Абдрахманов, Ж. Есбатырова, А. Жанбақиев, Нуза және Ахмет Байтоқасовтар.
Суретті түсірген Я. Турин.

Туысқандық семьяда

Біздің колхозымыз көп ұлттың адамдарынан құралған. Орыс, қазақ, украин, татар, белорус, корей, неміс, мордва және басқа да халықтардың өкілдерін көруге болады. Олардың бәрін достық, туысқандық идеясы біріктіріп отыр.

Бауырлас көрші елдердің Қатарына қосылып, Өмірдің астық шыңына, Шырқа ақындар көтере, Шығара таудың қырына! ...Өлеңменен айтып бер, Ұлты басқа, тілек бір, Елдер тізе қосқанын. — деп заманымыздың ұлы жыршысы Жамбыл қандай тамаша айтқан!

Біздің колхоздың мүшелері бірнеше ұлттан құралып отырса да, олардың көздеген мақсаты, тілегі, ниеті бір. Ол — коммунистік қоғам орнату.

Халықтар арасындағы достық идеясымен рухтанған колхозшыларымыз тың жерлерді игеруде, колхоз байлығын арттыруда бірқатар табысқа жетті. Олар барлығы бір адамдай қыймылдап, ауыл шаруашылығын өркендету жолында еңбек етуде. Соның арқасында колхозымыз соңғы жылдары миллиондаған сом кіріс кіргізіп, миллионер колхоз деген атақ алып отыр.

Үстіміздегі жылы ауа райының жайсыз болғанына қарамастан, егін бітік өсірілді. Астық тапсыру жөнінде облыс көлемінде бірінші болып мемлекетпен есеп айырыстық. Сөйтіп жоспар бойынша мемлекетке 48 мың пұт астық тапсырып, одан тыс 9 мың пұт астық саттық.

Колхоз алдағы жылы 7 мың гектар жерге егін екпекші. Егіннен мол өнім алудың бірден-бір кепілі — келесі жылдың көктеміне осы бастан дайындалып, егістік жердің топырағын ұқыпты баптау. Артель мүшелері осыны мықтап еске ала отырып, егістік жерлерді толық әзірлеп, жыртып қойды. Зябь жыртуда тракторист Кузьменко мен Корш жолдастар айтарлықтай еңбек етті.

Астық тұқымнан өнеді. Колхоз бұл жағдайды да ескермей отырған жоқ. Көзір келесі жылы егілетін дәнді егістің тұқымын толық құйып, тазалап алдық.

Колхозымыздың негізгі саласының бірі — мал шаруашылығы. Бұл салада да колхоз едәуір табыстарға ие болып, мал шаруашылығы өнімдерін дайындаудың жос-

парлы тапсырмасының бірсыпырасын артығымен орындады.

Біз быйыл жоспар бойынша мемлекетке 149569 литр сүт тапсырмақшы едік, ол міндеттемені сентябрь айының алғашқы күндерінде-ақ орындап, жоспардан тыс елу мың литр сүт саттық. Мемлекетке сүт тапсыру жоспарын асыра орындауда колхоз сауыншылары тамаша еңбек сіңірді. Оның ішінде Зубанкова, Граф жолдастар әрбір сыйырдан жоспардан тыс бес—алты жүз литрден сүт сауды.

Ет тапсыру жоспары да мерзімінен бұрын орындалды. Мемлекетке жоспардан тыс тоғыз жүз пұт ет сатылды. Қоғамдық мал шаруашылығын өркендетуде шопан Зағидуллин мен Жолдыбаев, бузау күтуші Агапеева және Мешалина, бақташы Токтаров жолдастардың еңбектері айтарлықтай. Оларға қосымша еңбекақы ретінде жыл сайын мал беріледі. Быйылдың өзінде ғана олар 5 торай, 5 тоқты алды. Бузау күтуші Агапеева өткен жылы Бүкілодақтық ауылшаруашылық көрмесіне қатысып, көрме комитетінен сыйлыққа тігін машина алған.

Артель шаруашылығының салалары жылдан жылға көбеюде. Быйыл колхозымызда жаңадан теплица салынды. Онда овощ өсіріліп, август айында алғаш рет сатылды. Артель одан 50 мың сом кіріс кіргізді. Көзір теплицада овощ екінші рет өсіріліп, таяудағы күндерде Петропавлда тұратын қала еңбекшілерін жас овощтармен қамтамасыз етпекші.

Артеліміздің байлығы күн санап артып келеді. Колхозда жеті автомашина, электр станциясы, диірмен, 3 автогараж, пилорама бар. Электр станциясы барлық колхозшылардың үйлеріне, мектепке, балалар бақшасына, медпунктке, колхоз кеңсесіне, мал базаларына, колхоз диірменіне, қызыл бұрышқа, оқу үйлеріне жарық берді.

Біздің көп ұлтты колхозымыздың колхозшылары бүкіл совет халықтары сияқты туысқан Коммунистік партия мен өзінің туысқан үкіметінің маңына тығыз топтасып, СССР Конституциясы туы астында, достық семьяда коммунизмнің нұр сәулелі шыңына қарай берік сеніммен алға баса береді.

Е. БАУКЕНОВ,
Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавл ауданы, «Луч Ленина» колхозының председатели.

44. Бақытты семья (Счастливая семья), 21 декабря

Бақытты семья

Георгиев ауданындағы (Оңтүстік Қазақстан облысы) Момынай жетіжылдық мектебінің мұғалімі Нуриддин Галимов жолдас 38 жыл бойы жас ұландарды оқытып, тәрбиелеуде. Оның халық ағарту ісіндегі адал еңбегі жоғары бағаланды. Галимов жолдас ең жоғары награда Ленин орденімен және Еңбек Қызыл Ту орденімен наградталды.

Қарт мұғалімнің семьясында 5 қыз, 2 ұл тәрбиеленіп өсті. Олардың екеуі — Мәдина мен Раиса Ленгір қаласындағы қазақ орта мектебінде мұғалима, ал Шолпан Момынай жетіжылдық мектебінде директор. Өз міндеттерін мұқият атқарып жүрген Самига мен Лалига да мұғалима болып істейді. Қарт мұғалімнің үлкен ұлы бір МТС-те бас агроном, ал кіші баласы Рауил Ташкенттегі кен-металлургия институтының студенті. Георгиевтіктер бұларды бақытты семья деседі.

Ә. СЕЙДУАЛУЛЫ

СОЦИАЛИСТИК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 1 (9583)

СЕНБІ, 1 ЯНВАРЬ 1955 ЖЫЛ.

Шыға бастағанына 34 жыл.
Бағасы 20 тыйын

Қысқы каникул күндерінде

Міне, жаңа жыл елжасы. Бір-бірімен қоснықи байлап, мұз айдынының бетінде қол ұстаса елжа арасың шыр айнала ән салып, би билеп жүрген бақытты елдің балғын ұрпақтары. Бұлар үстеміздегі оқу жылының бірінші жартысын табысты аяқтады, бүгелі класс болып 1954 жылдың тамаша түрде қорытындылады. Алматы қалалық пионерлер Сарайының коллективі де демалуға, түрлі ойындар көруге, өз өнерлерін көрсетуге келген өзінің жас ұландарын жылы мейірбандықпен қарсы алды. Жылқы каникулдың алғашқы күндерінде оларға жаңа жылдық елжа ұйымдастырды.

Мектеп оқушыларының қысқы каникулы барлық жерде осындай жаңа жылдық елжамен басталды. Ертең, онан арғы күндері оқушылар өнеркәсіп орындары мен МТС-терге экскурсия жасайды, аяқтарына

сырғанады, тауға шығып шаңғы төбе кино-театрлардан қызықты фильмдер көреді. Каникул күндерінде қала мектептерінің пионерлері Алматының ауыр машина зауытында, көркем сурет галереясын зоопаркке, музейге, аэродромға экскурсия жасайды, астана түбіндегі Сталин атындағы және басқа қолхоздарға шаңғымен жарық жасайды, «Медеу» демалыс үйіне барады. Пионерлер Сарайында балаларға аналдып елуге тарта әртүрлі шаралар жүзеге асырылады. Астанадағы театрлар мен кино-театрлардың есігі жас ұрпақтары кеңінен ашық болады.

Редактордың орынбасары
Б. МАЗИТОВ.

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 3 (9585)

СӘРСЕНБІ, 5 ЯНВАРЬ 1955 жыл.

Шыға бастағанына 34 жыл.
Бағасы 20 тиын

Мектеп пен семьяның байланысын нығайта берейік

Социалистік Отанымызда қоғамның жас мүшелері Коммунистік партияның өкелік қамқорлығына бөленген. Партия мен үкмет жас ұрпаққа коммунистік тәрбие беру ісін мемлекеттің маңызы бар іс деп қарайды және бұл мәселені шешуде совет мектебі мен семьяның алдына зор міндеттер қояды. Мектептің де, семьяның да алдындағы міндет — оң өрісі кең, білімі, жоғары мәдениетті адамдар тәрбиелеу. Бұл жауапты, әрі абройлы міндетті орындау мектептің де, семьяның да жауапкершілігін арттыра түседі.

Советтің тамаша педагогі А. С. Макаренко баланы тәрбиелеудегі семьяның ролі мен жауапкершілігін атап көрсеткен еді. Оның айтуынша, ата-ананың баланы тәрбиелеуі дегеніміз — біздің еліміздің болашағын тәрбиелеу деген сөз; жақсы берілген тәрбие — біздің бақытымыз, ал жаман берілген тәрбие — келешек қайғы, көз жасымыз деген сөз. Сондықтан мектептің, оның мұғалімдерінің алдында тұрған бірінші міндет — ата-аналарға яғни мол міндеттерді жете түсіндіру, сөйтіп олардың өз балаларын тәрбиелеуіне ойдағыдай көмектесу.

Расын айту керек, өткен оқу жылында біздің ата-аналармен жұмысымызда елеулі кемшіліктер болды. Бұл кемшіліктер ата-аналар комитетінің жанына топталған ата-аналар ақшасының аз болуынан, кейбір класс жетекшілерінің оқушылар үйімен байланысының мүлде нашарлығынан туған еді. Мұның өзі сайып келгенде, оқу тәрбие жұмысына да нұқсан келтірмей қойған жоқ. Осы кемшіліктерді мектепте үстіміздегі оқу жылының басында болған педагогикалық советте кеңінен талқылап, нақты шаралар белгіледі.

Ата-аналар арасындағы жұмыстың нәтижелі болуы үшін біз оқу-тәрбие жұмысының «Ата-аналар арасындағы жұмыс» деген тарауын үш жүйеге бөлдік. Бірінші жүйеге жататыны — ата-аналармен мектеп көлемінде істелетін жұмыстар. Бұған біз педагогика білімін насихаттау жөніндегі шараларды (лекция, баяндама, сауық кештерін), жалпыға бірдей оқу заңын орындаудағы жұмыстарды жатқыздық. Белгіленген жоспар бойынша бірінші топқаның ішінде ата-аналарға «Балаларға коммунистік тәрбие берудегі ата-аналардың негізгі міндеттері» деген лекция оқылып, «жалпыға бірдей оқу заңын орындаудың маңызы» деген баяндама жасалды, концерт берілді.

Бұл уақыттың ішінде класс жетекшілерінің (бұл екінші жүйеге жатады) әрқайсысы өз кластарында оқушылардың ата-аналарымен жұмыс жүргізді. Мысалы олар өз класс оқушыларының сабаққа үлгіруіне айлық қорытындыларын, ұйымшылдығын, тәртібін ата-аналарына уақтылы жеткізіп отырды. Оқушылардың жас ерекшеліктеріне қарай балаларды семьяда еңбекке, тәртіптілік пен инабаттылыққа тәрбиелеу мәселелері жөнінен кешестер берді. Ата-аналармен класс көлеміндегі жұмысты ойдағыдай жүргізіп келе жатқан 4-класс мұғалімі Р. Азаматованың жұмысы басқа мұғалімдерге үлгі боларлық.

Үшінші жүйе — кейбір оқушылардың ата-аналарымен жүргізілетін жеке жұмыстар. Бұл жерде мына жағдайды еске

ала кету керек: Мектепте бірін-сарай «қисық», «төпек», «басбузар» деп аталатын оқушылар кездесуі мүмкін. Мектепте мұндай оқушылардың саяйға болуы әдетте ата-ананың баланы ойдағыдай тәрбиелемейтінінен, мектептің ата-анамен байланысының нашарлығынан болатыны байқалады. Мысалы, өткен оқу жылында Н. деген оқушы біраз мұғалімдердің топшылауына «түзелмес буық» деп өсектелді. Тіпті күн тәртібіне оны мектептен шығару мәселесі де қойылып жүрді. Тексере келгенде бұл кластың класс жетекшісінің оқушының ата-анасымен жұмыс байланысының жоқ екені анықталды. Оқушының ата-анасы да баланың оқуы мен тәртібін бақылауға, оның тәрбиесін ұйымдастыруға жұмыс баста болып қолдары тимеген. Сол себепті оқушы шылмы тартуға әуестеліп, сабақта тәртіп бұзуға салынып алған. Төз ата-анасын тәрбие жұмысына араластырып, мектеп пен семья арасында тығыз байланыс жасалғаннан кейін әлгі айтылған оқушының тәртібіне өзгеріс еді.

Бұл бір ғана факті емес. Мұндай фактілерді көптеп келтіруге болады. Мұғалімдер үшін де, класс жетекшілері үшін де мектеп өмірінде кездесетін осындай жағдайлардан мынадай қорытынды шығады: оқу жылының басында-ақ әрбір класс жетекшісі қабылдаған класстың ерекшеліктерін зерттеп, білуі, оқушының семья жағдайымен танысуы шарт. Осыдан соң әр семьяның ерекшеліктеріне қарай жекелеген жұмыстар жүргізіледі. Жұмыстың бұл түрін 7 «б» класының жетекшісі Е. Дәрбаев жолдас ұқыпты жүргізеді. Оның апталық жоспарында әрбір ата-анамен жүргізілетін жұмыс толық қамтылып, тығыздығы орындалады.

Тағы бір ескеретін жағдай алыс аудандарда тұратын ата-аналармен байланыс мәселесі. Мектептіңдегі оқушылардың жартысынан көбі аудандардан келгендер. Егер бұл оқушылардың ата-аналарымен байланыс болмаса, оқу-тәрбие жұмысына елеулі нұқсан келетіні сөзсіз. Сондықтан құрметтілігі болғанынша белгілібір аудандарға мұғалімдерімізді жібереміз. Олар сол жерде әр семьяда болып, оқып жүрген балаларының жетекшілері мен кемшіліктерін баяндайды, пікір алысады. Өткен оқу жылының аяғында бір топ мұғалімдеріміз Булаев ауданына барып, осындай игілікті шараларды жүзеге асырып келді. Бұл байланысты нығайта беру үшін хат жазысуы тұру да дағдыға айналуға.

Аз да болса істелген осындай жұмыстың нәтижесінде байылы оқу жылының бірінші жартысы өткен жылғыға қарағанда мектепте өдеуір жақсы аяқталды.

Бұдан, әрине, оқу-тәрбие жұмысы әшбір мінсіз жүргізілуде деген қорытынды тумады. Тәрбие жұмысында әлі де кемшіліктер бар. Коллективіміздің алдындағы міндет — ата-аналармен байланысты бұдан әрі де жақсартып отырып, оқу-тәрбие жұмысының дәрежесін жоғары сағына көтере беру болып табылады.

Қ. ҚАЛИЕВ,
Петропавл қаласындағы
№ 5 қазақ орта мектебінің
директоры,
Солтүстік Қазақстан облысы

47. Балалардың техникалық станциясы (Детская техническая станция), 6 января

Балалардың техникалық станциясы

Былыр Көкшетау қаласында балалардың облыстық техникалық станциясы ашылған болатын. Содан бері станцияның материалдық-техникалық базасы біраз нығайды, бірнеше үйірмелер ашылып, бұлардағы мүшелердің саны артты. Қазір қала мектептерінің 70-тен астам оқушысы осы станцияның тұрақты мүшесі.

Алғашқы кезде станцияда авиамодель жасаушылар, автомобильмен әуестенушілер және шебер қолдар үйірмелері жұмыс істеген болса, қазір кеме жасаумен әуестенушілер үйірмесі, фото, кино, радио үйірмелері бар.

Үйірмелердің жұмысы жүйелі жүргізіледі. Мұнда жас жігіттер мен қыздардың қолынан мінсіз жасалып шыққан талай заттардың моделі бар. Самолеттің механикалық двигателі бар фюзеляждық моделі, 1 кластық планердің фюзеляждық моделі және басқа заттар жас әуестенушілердің қолынан жасалған. Осындай өнерлері үшін авиамодель жасаушылар үйірмесінің 32 мүшесіне авиамоделист атағы беріліп, 4 оқушыға қоғамдық нұсқаушы деген билет және значок тапсырылды.

Станция жұмысында кемшіліктер барлығын да айта кеткен орынды. Мысалы, физика, химия, математика, агрохимия үйірмелерін ашу қажет, амал не оның материалдық базасы жоқ. Арнаулы үйірмелерінің жоқтығынан станцияның өзі небәрі екі бөлмесі бар қалалық пионерлер үйінде сыйғырылып отыр. Сондай-ақ құралдар жеткіліксіз, автомашина жоқ. Бұл жағдай практикалық жұмыстарға елеулі нұқсан келтіруде.

А. МЕКЕБАЕВ,
Көкшетау облыстық техникалық станцияның директоры.

48. Ауыл-селонның санитарлық мәдениетін арттыруға көңіл бөлейік (Обратим внимание на повышение санитарной культуры сел), 21 января

ПЕРИОДИКА

Барлық елдердің пролетарлары, бірігіңдер!
Қазақстанның Коммунистік партиясы

СОЦИАЛИСТІК ҚАЗАҚСТАН

Қазақстанның Коммунистік партиясы Орталық Комитетінің газеті

№ 17 (9599) ЖҰМА, 21 ЯНВАРЬ 1955 жыл. Шыға бастағанына 34 жыл. Бағасы 20 тиын

Ауыл-селонның санитарлық мәдениетін арттыруға көңіл бөлейік

Коммунистік партия мен Совет үкіметі адамдар туралы қамқорлық жасауды өзінің ең жоғарғы заңы, құрметті борышы деп санайды. Осының нәтижесінде барлық еңбекшілер сыяқты колхозшы шаруалардың да тұрмысы жылдан жылға жақсарып, күнде не түсуде, миллионер колхоздардың саны артауда.

Кәзіргі уақытта колхозды ауыл мен селонның бейнесі де мүлде өзгеріп, көркейіп келеді. Республикамыздың колхоздары мен совхоздарының орталықтарында жаңа үйлер бойынша өсеммен салынған әулім үйлер, мәдениет сарайлары мен мәдениет оқу үйлері, клубтар мен кітапханалар, қызыл отаулар, стадиондар, мектептер мен ауруханалар және басқа өмір-профиландық мәселелер өте көп. Бұлардың басым көпшілігі ауыл-селодағы мәдени-ағарту жұмыстарының орталығына айналған. Колхозшылар мен МТС, совхоз қызметкерлерінің әулетікті тұрмысына электр жарығы, радио, телефон да өбден сіңіскен. Тың және тыңайған жерлерді игеріп жатқан аудандарда жаңа көршем көп поселкелер пайда болуда.

Колхоз, совхоз өндірісінің өсіп, ұлғаяна байланысты село еңбекшілерінің мәдени тілемдері де үзілсіз артып келеді. Олар өңесі көтеріңкі, өсем үйлерде тұрып, ойын-сауықтар мен кинокартиналарды жиі көріп тұрғысы келеді, жергілікті партия, совет ұйымдарынан бұл мәселеге айрықша назар аударуды талап етеді.

Бұл жөнінде Қарағанды облысының Тельман ауданы колхозшыларының бастамасы айтарлықтай. Олар 1954 жылы ауданның барлық селоларын мәдениеттендіріп, өлемілеп және көркейтуге ұйғарды. Тельмандықтар колхоз шарлығына өздерінің күшімен 22 монша салып, басым көпшілігін пайдалануға берді. Бұлардың бәрі де кәзіргі тілемше сай бір үлгімен салынған. Осы ауданның колхоздары өздерінің күшімен колхозшыларға арнап 131 үй салды, ал қалған 13 үйдің құрылысы аяқталып келеді.

Бұл жұмыстарды жүргізуде алдын ала жоспар жасалып, онда колхоз селосының үйлері ағам, көшелері түзу, кең болуы, оларға ағаш өгіліп, көгалдандыру қатты ескерілген. Селолардағы участкалық аурухана, фельдшерлік-акушерлік пункттер мен мектептер дер кезінде күрделі жөндеуден сапалы өткізіліп, балалар яслилері үшін ауданның колхоздарында 15 үй бөлінді, олар жақсылап жабдықталып, балалар қажетті азық-түлікпен қамтамасыз етілді. Ауданның колхоздарында 42 құдық қазылып, тартылды. Колхоздардың орталығы түгел тазаланым, бірнеше мыңдаған түш жеміс ағаштары отырғызылған.

Қостанай облысы, Тараң ауданы еңбекшілерінің игілікті ісі де жұртшылыққа мәлім. Олардың алған міндеттемелері мен оның орындалу барысы жөнінде баспасөз беттерінде, радио арқылы бірнеше рет жарияланды. Міне, осы аса бағалы бастамаларды республикамыздың барлық аудандық қатарлы колхоздары дереу қызу қолдап, өздеріне көтеріңкі міндеттемелер қабылдап, кәзір ол шаралар абыроймен жүзеге асырылуда.

Дегенмен бірсыпыра ауыл-селолардың, фермалар мен қысқы мал жайылымы учас-

тоқтерінің көркейтілмегенін, атап көрсетуіміз керек. Көптеген колхоздар мен совхоздар мүмкіншіліктері, өндірістік базалары жеткілікті бола тұра елді пункттерде монша, аурухана, өйелдер босапатын үйлер, балалар бақшалары мен яслилерін салумен жете шұғылданбай отыр. Осы сыяқты өнерілікті партия, совет ұйымдары мен колхоз, совхоз басшылары еңбекшілерді сумен қамтамасыз ету, құдықтар мен су қоймаларын тазартып, тәртіпке келтіру жұмыстарына да ойдағдай мән берейді. Осының салдарынан кейбір жерлерде түрлі аурулар да байқалып жүр.

Республикамыздың бірқатар облыстарында ауыл-село мәдениетінің дәрежесі кәзіргі өсеммен талашқа сай емес. Шығыс Қазақстан, Павлодар, Қызылорда, Семей облыстарының колхоздарында елді пункттердің құрылыстарын жоспарды түрде жүргізу, архитектура жарығын бөзетіру, көшелер мен тротуарларға ағаш өгіп, көгалдандыру, санитарлық жағын қатаң бақылауға алып, жолда қою жағы да мүлде қанағаттанғысыз.

Мұны тек мынадай мысалмен ғана дәлелдеуге болады. Семей облысы, Шұбартау ауданының алты колхозының бірде бірінде монша жоқ. Аягөз ауданының 9 колхозынан үш колхозда ғана монша бар. Осы ауданның Сталин атындағы, Калинин атындағы колхоздарының жөндеуден өткізілген моншалары көтер үйге айналдырылған. Облыстағы ірі МТС-тің бірі — Таңсық МТС-інің директоры да жөндеген моншаны өзіне көтер үй етіп, оған кіріп алды. Бұларға ешкім шара қолданған жоқ.

Міне, осыдан кейін Семей облыстық атқару комитетінің 1954 жылғы 17 августары № 437-20 қаулысының қандай күші немесе ықпал, әсері болмақ. Оның 1-пунктінде: «моншалар мен дезинфекциялық камералардың жағдайын тексеру жүргізіліп және олардың ұдайы жұмыс істеуін, сондай-ақ арбір елді пункттерде монша салынуды қамтамасыз етуге шаралар қолданылсын» делінген. Бұл ауыл-село мәдениетін арттыруға формалды көзқарас емес пе!

Колхозды ауылдың мәдениетін көтеруге қатысы бар мәселелердің бәрін түгелдей жүзеге асыру, оны орындау жолындағы күреске колхозшыларды, МТС, совхоз жұмысшы, қызметкерлерін жанпай жұмылдыру ең алдымен жергілікті Советтердің төл ісі. Олар өз сайлаушылары алдында өсет бергенде ауыл-селоны көркейтп жөнінде сайлаушылар аманатының қалай орындалғаны, алынған міндеттемелердің қалай жүзеге асырылып жатқаны туралы толық баяндауға міндетті. Жылдың аяғына дейін істеліп бітпеген жұмыстар кыс айларында, колхозшылар мен МТС, совхоз жұмысшыларының қолы боспау жөнінде мейлінше қызу қарқынмен жүргізілуі қажет.

Сөйтіп, колхоздар мен МТС, совхоздардың орталықтарын көркейтп, санитарлық мәдениетін көтеру ісін жергілікті партия, совет ұйымдары мен ауылшаруашылық органдарының басшылары шұғыл қолға алып, бұл игілікті шаралары жүзеге асыру жолындағы күреске барлық коммунистер мен комсомолштарды, депутаттар мен тұрақты комиссиялардың мүшелерін, партия, совет активтерін, бүкіл село жұртшылығын жанпай жұмылдыратын болсын.

Қ. НҰРҒАЛИЕВ.

49. Малшылар қосымша ақы және сыйлық алды (Скотоводы получили доплату и подарки), 22 января

Малшылар қосымша ақы және сыйлық алды

Жамбыл облысының Қордай ауданындағы «Колос» колхозы № 1 сыйыр фермасының сауыншылары мен малшылары сыйырдың сүттілігін арттыра беру жолында қажырлы еңбек етіп келеді. Өткен жылы фермада сүт сауу жоспары 120 процент орындалды. Бұл үшін колхоз басқармасы ферма қызметкерлеріне қосымша ақы үшін 64 қой берді. Сауыншылардың алды 9—10 қойдан қосымша ақы алды. Осындай қамқорлықпен жігерленген ферма қызметкерлері жаңа табыстарға жету жөнінде көтеріңкі міндеттемелер алып, колхоздағы № 2 ферманың коллективін социалистік жарысқа шақырды. Осы облыстағы Жуалы ауданының Карл Маркс атындағы колхозының бірнеше озат малшылары да қосымша ақыға мал және ақшалай сыйлықтар алды.

Гурьев облысы, Маңғыстау ауданындағы «Жаңа адым» колхозының малшылары қой өсіру жоспарын 108 процент етіп асыра орындады. Қой фермасының озат шопаны Оспан Шамығұлов жолдасқа жүз саулықтан 120 қозы өсіргені үшін 44 тоқты қосымша ақыға берілді. Ауданның басқа колхоздарындағы озат малшылар да көптеген қосымша ақы алды.

Ақтөбе облысының Байғанин ауданындағы «Баршақұм» колхозының малшылары Жанкүлов, Ыбыров, Иманов, Аманбеков жолдастар қосымша ақы үшін 7 қулын, 11 бұзау, 81 тоқты алды. Сол сияқты аудандағы «Қона» колхозының озат малшыларына да сыйлықтар мен қосымша ақы берілді.

Өмірбеков Жетен жолдас Талдықорған облысындағы Октябрь совхозында ширек ғасыр бойы шопан болып келеді. Совхоз дирекциясы шопанның қажырлы еңбегін жыл сайын жоғары бағалайды. Ол үнемі заттай және ақшалай сыйлықтар алып отырады. Быйыл шопан бағуындағы саулықтардың әр жүзінен 125 қозыдан өсіру үшін күресуде.

Көкшетау ауданындағы (Көкшетау облысы) «Северный маяк» колхозының сауыншылары Никитина, Меркер, Лена Федорович жолдастар әр сыйырдан сүт сауу тапсырмасын асыра орындағаны үшін қосымша ақыға бір-бірден мал, көптеген литр сүт алды.

Абылай Тәженов жолдас Сырдария ауданының (Қызылорда облысы) Жамбыл атындағы колхозының озат малшысы болып есептеледі. Ол колхозда 15 жыл мал бағып жүр. Өткен жылы ол бағуындағы саулықтардың әр жүзінен 137 қозыдан алды. Оның отарынан мемлекетке тапсырылған қаракөл елтірісінің 70 проценті бірінші сортпен қабылданды. Бұл үшін шопанға 64 тоқты, 500 сом ақша қосымша ақыға берілді.

Осы облыстың Жалағаш ауданындағы Жамбыл атындағы колхозының жылқышысы Әнуарбек Әбдікерем жолдас алты қасқыр соғып алды. Бұл үшін оған колхоз басқармасы алғыс жариялады және аудандық шикізат дайындау мекемесі арқылы 3 мың сом сыйлық берілді.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСІ: А

Бөлім:

50. Сәбилер мен аналарға қамқорлық күшейтілсін (Усилим заботу о младенцах и матерях), 4 марта

Сәбилер мен аналарға қамқорлық күшейтілсін

Лениногор — Шығыс Қазақстандағы ірі өнеркәсіп орталығы. Халық шаруашылығының негіздерінің негізі болып саналатын ауыр өнеркәсіп орындарында мыңдаған әйелдер жұмыс істейді. Еңбек өнімділігін арттыруда әйелдердің сөр күш екені белгілі. Ендеше, жұмыстағы әйелдердің алаңсыз еңбек етуіне жағдай туғызу — олардың балаларының орналасуына, тәрбиесіне қамқорлық жасау деген сөз.

Қалада жыйырмадан астам балалар мекемелері бар. Балалар мекемелерінің үйі, түрлі жабдықтар, тазалық мәселесі педагогикалық талаптарға сай болуға тиіс. Бірақ, Лениногордағы балалар мекемелерінің басым көпшілігі бұл талаптың дәрежесінде емес.

Балалар бақшалары мен яслилерге арналған үйлердің көпшілігі тар және ескі. Алты яслидің екеуі ғана арнаулы жобамен салынған үйлерге, ал қалғандары ескі тұрғын үйлерге орналастырылған.

№ 2 және № 3 балалар яслилерінің үйлерін мысалға алайық. Бұлардың екеуі де ескі, едендері күрделі жөндеуді керек етеді. Жабдықтары да нашар. № 2 балалар яслиіндегі кроватьтар әртүрлі және тозығы жеткен. Қай яслиге немесе қай бақшада болса да өдемі мебель жоқ дерлік, ойыншықтар да жеткіліксіз. № 2 балалар яслиінде балалар ойнайтын бөлмелердің едендеріне төсейтін кілем болмағандықтан ескі одеал жайылып тасталған, өте көріксіз-ақ.

№ 5 балалар яслиінің үйі—арнаулы жобамен салынған екі қабат үй. Оның пайдалануға берілгеніне екі жылдан сәл ғана асты. Ал осы үйдің астыңғы қабатының едендері төмен түсіп кеткен, кәзір қайта жөнделіп жатыр. Қайдан келетіні белгісіз, кейбір бөлмелердің еденінің астына су жыйналады. Соңдықтан да тақтайлары шіріген, күлмісі ісі шығып тұрады.

Қаладағы он екі балалар бақшасының біреуі ғана қалалық оқу бөлімінің қарауында — мемлекет бюджетінде. Алайда ол кәзір жабылғалы тұр. Өйткені оның үйі жөндеу үшін өткен жылы бөлінген қаржы қалалық оқу бөлімі басшыларының икемсіздігінен пайдаланылмай қалып қойды.

Қалада ведомстволық балалар бақшалары үйлерінің де бірыңырасы қолайсыз және тар. Балалар бақшаларына қалалық тиісті орындар тарапынан да, ведомстволық мекемелердің тарапынан да бақылау, қамқорлық жоқ дерлік.

Лениногор полиметалл комбинатының қарауындағы № 2 балалар бақшасында кәзір 60 бала бар. Бірақ оларға қажетті

жағдай туғызылмаған, балалар бақшасының үйі әрі ескі, әрі тар, оның үстіне, өте нашар жабдықталған. Мұнда бірде-бір оңды орындық, не стол, не диван жоқ. Балалар ағаш кроватьтарда жатады. Төсек-орындары кір, жастықтары нашар.

Лениногор полиметалл комбинаты осы жылдың январында жаңадан салынған бір балалар бақшасы үйін пайдалануға берді. Бұл № 6 балалар бақшасы деп аталады. Бұл үй комбинаттың архитекторы Иванчуктің жобасымен салынған. Оның екі қабатында балаларға арналған 6 бөлме бар. Демек, 100 бала осы бөлмелерге бөлініп жатып, демалуға, сол жатқан бөлмелерінде ойнауға, сонда тамақ ішуге тиіс. Сонда мұның қай жеріңде төртін, тазалық болмақшы?!

Үйдің архитектурасының нашарлығы сондай, абажадай екі қабат үйде пайдалануға болатын орындар мен пайдалануға қолайсыз бос орындар көлемі бірдей дерлік. Керек десе, балалардың кимдері тұратын шкафтар қоарлық та ыңғайлы орын жоқ. Есіктен кіріп келгеніңізде үйдің жоғары қабатына шығатын, талай шаршы метр жерді алып тұрған ұсқынысз басбалдақты көресіз. Оның бірінші басқышы сыртқы есіктің табалдырығына аз-ақ тірелмейді.

Егер комбинат директоры Малкин мен қалалық партия комитетінің секретары Ефимов жолдастар балалар мекемелері үшін салынып жатқан үйлердің құрылыстарымен шұғылданып, аядын ала оны көрген болса, мұндай қолайсыз үйлерді салуға, үкмет қаржысын босқа ысрап етуге жол бермеген болар еді.

Лениногорда балалардың туберкулезін емдейтін облыстық санаторий бар. Оның жұмысына да ешкім көңіл бөлмейтін көрінеді. Сонықтан да оның «санаторий» деген аты болмаса, емдеу орнына ұқсастығы аз, үйдің іші, балалар жататын төсек-орындар таза емес. Әрине, мұны басқалар көрмесе де, санаторийдің бас дәрігері Шепер жолдас күнде көріп отыр. Бірақ ол санаторийде атына сай төртін, тазалық болуына көңіл бөлмейді.

Осы санаторий үйінің екінші жартысына балалар яслиі орналастырылған. Бұл да дұрыс емес.

Жас бөбектердің көп уақытын өткізетін, тәрбие алатын мекемелердің бұлай несіздікке ұшырауы қынжыларлық нәрсе.

Бұл көмшіліктерді тез жойып, сәбилер мен аналарға қамқорлық мықтап күшейтілуге тиіс.

М. МЕРТЕНОВ.
(Өз тілшіміз).

Лениногор.